

MALI VODIČ ZA SEOSKA DOMAĆINSTVA

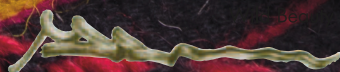
PRUŽANJE USLUGA SMJEŠTAJA I ISHRANE TURISTIMA

**MINISTARSTVO
ODRŽIVOG RAZVOJA I
TURIZMA CRNE GORE**

**MONTE
NEGRO**

**NACIONALNA TURISTIČKA
ORGANIZACIJA CRNE GORE**

IMPRESUM

Izdavač: Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore

Tekst: dr Ilija Moric

Fotografije: Jovan Nikolić, Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije, Udružena seoska domaćinstva Crne Gore

Dizajn: Jovan Nikolić

Štampa: ProFile - Podgorica

Tiraž: 500

Godina: 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD (5)

2. TURIZAM NA SELU (7)

2.1 Zašto se baviti turizmom? (7)

2.2 Kako početi? (7)

2.3 Razvoj i unaprijeđenje ponude (11)

3. PRINCIPI USPJEŠNE KOMUNIKACIJE (17)

3.1 Očekivanja gosta u seoskom domaćinstvu (17)

3.2 Briga o gostu (18)

3.3 Osobine dobrog domaćina (20)

3.4 Komunikacija kao osnov zadovoljstva gosta (21)

4. REGISTRACIJA SEOSKOG DOMAĆINSTVA (25)

4.1 Kako se registruje djelatnost? (25)

4.2 Koje su obaveze? (26)

4.3 Koje su prednosti registracije? (28)

5. KORISNE IDEJE I SAVJETI (31)

6. LITERATURA (33)

7. RJEČNIK SA IZGOVOROM (36)

7.1 Crnogorsko - Engleski (36)

7.2 Crnogorsko - Njemački (48)

7.3 Crnogorsko - Francuski (60)

7.4 Crnogorsko - Ruski (72)

Vodič ima za cilj da vlasnicima seoskih domaćinstava približi mogućnosti za bavljenje turizmom i ugostiteljstvom na uspješan, profitabilan, održiv i legalan način. Osnovna pitanja na koja vodič nudi odgovore i moguća rješenja su:

- » Kako kreirati uspješnu ponudu?
- » Kako komunicirati sa gostima?
- » Kako registrovati djelatnost?

Takođe, vodič sadrži kratki riječnik najčešće korišćenih termina i izraza u turizmu na četiri svjetska jezika, što će domaćinima omogućiti osnovnu komunikaciju sa gostima na engleskom, njemačkom, francuskom i ruskom jeziku.

Na kraju vodiča nalazi se turistička mapa Crne Gore kao i lista korisnih kontakata institucija i organizacija.

**MONTE
NEGRO**

Wild Beauty

2 | TURIZAM NA SELU

2.1 Zašto se baviti turizmom?

Ključni razlozi za bavljenje turizmom su sljedeći:

- » Mogućnost stvaranja dodatnog prihoda za seosko domaćinstvo od ugostiteljskih usluga (npr. pripremanje i usluživanje hrane i pića iz pretežno domaće proizvodnje);
- » Očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta na gazdinstvu;
- » Efikasnija prodaja poljoprivrednih proizvoda na gazdinstvu tj. na "kućnom pragu";
- » Promocija sela i seoskog načina života;
- » Upoznavanje novih kultura i običaja.

Od navedenih razloga, dodatni prihod i zaposlenje / radno mjesto su vjerovatno najčešći razlozi otpočinjanja turističkog biznisa. Bez obzira na razloge, činjenica je da turizam može unaprijediti kvalitet i standard života na selu, zadržati mlade da nastave posao na svojim imanjima, eventualno vratiti one koji su otišli, itd.

2.2 Kako početi?

Razvoj kvalitetne ponude je u praksi dug i složen proces. Ponekad, ukoliko postoje finansijski preduslovi i potrebno znanje, moguće je navedeno postići za relativno kratko vrijeme. Ipak, kako većina seoskih domaćinstava nema na raspolaganju dovoljno finansijskih sredstava, znanja i vješti-

na, razvoj ponude treba da teče postepeno.

Takav pristup može uštedjeti mnogo novca i vremena, jer se pažljivije promišlja i djeluje. Takođe, na vrijeme je moguće ispraviti velike i “skupe” greške. Na žalost, prečesto se dešava da neke “velike” ideje “pojedu” dosta novca i vrlo brzo dođe do razočaranja kod domaćina.

Seoska domaćinstva koja imaju sobe koje ne koriste, mogu se uključiti u turizam tako što će gostima ponuditi smještaj. U praksi je to vrlo isplativo i ne zahtijevaju se posebna znanja ni ulaganja, jer se koriste postojeće prostorije. Na taj način stvara se dodatni prihod od izdavanja smještaja i od prodaje domaćih poljoprivrednih proizvoda i drugih usluga (pr. šetnje i obilasci okoline, gastronomija, zanatstvo i sl.).

Kako seoska domaćinstva koja se bave turizmom i ugostitelj-

stvom moraju biti registrovana poljoprivredna gazdinstva, ona mogu na svojim imanjima imati degustaonicu proizvoda iz sopstvene proizvodnje. Proizvođači vina, sira, maslinovog ulja i meda u Crnoj Gori već su ostvarili značajan pomak u pružanju usluga obilaska imanja, degustacije proizvoda, profesionalnog objašnjenja i edukacije gostiju, prodaje svojih proizvoda i sl.

Posebna je prednost što se domaći poljoprivredni proizvodi mogu prodavati posjetiocima direktno.

Takođe, seoska domaćinstva koja se nalaze na važnim saobraćajnim ili pješačkim koridorima tj. putevima kojima prolazi veliki broj turista, mogu biti odlične destinacije za kratku posjetu i degustaciju lokalne hrane, kratki odmor, obilazak imanja, itd. Ni ovdje nisu potrebna velika ulaganja, jer se koriste postojeće prostorije na imanju.

Osim smještaja i pružanja usluga hrane i pića, stanovnici sela koji imaju potrebna znanja i vještine (pr. znanje stranih jezika), mogu se baviti i sljedećim poslovima:

- » Turistički vodič za atrakcije u okruženju (pr. kanjoni, pećine, šume, planine i sl.);
- » Turistički animator i / ili instruktor za aktivnosti u okruženju (pr. vožnja čamca, pješačenje);
- » Zanatlija koji prodaje svoje rukotvorine kao suvenire;
- » Poljoprivredni proizvođač koji snabdijeva hranom / namirnicama agencije i turiste prilikom prolaska kroz područje (pr. biciklisti, gosti sa kamperima, planinari);
- » Ostale usluge i proizvode (pr. sitne popravke bicikala, vozila i sl.).

DOBRO JE ZNATI DA...

Za obavljanje nekih od navedenih poslova je potrebna adekvatna registracija, odnosno posjedovanje licence tj. odobrenja za pružanje usluga koje izdaje ministarstvo nadležno za poslove turizma (pr. za poslove turističkog vodiča neophodno je posjedovanje licence).

2.3 Razvoj i unaprijeđenje ponude

Kada seosko domaćinstvo započne svoj biznis i ostvari odgovarajući prihod po tom osnovu, vrijeme je da se ponuda unaprijedi. Primarni razlog za unaprijeđenje leži u većim potencijalnim prihodima i boljem korišćenju sopstvenih znanja, vještina te drugih resursa u domaćinstvu i okruženju (pr. rad u bašti, berbe, prerada, zanatstvo, gastronomija, itd.).

U praksi postoje tri opšta načina i to:

1. Razvoj usluga i proizvoda u okviru postojeće ponude. Npr.

ako se seosko domaćinstvo odlučilo specijalizovati u dijelu izletničkih posjeta, onda se preporučuje razvoj dodatnih sadržaja. Tako jedna vinarija može početi razvijati ponudu "Wine&Bike" koja kombinuje degustaciju vina sa vožnjom bicikla kroz vinogradarski kraj;

2. Razvoj potpuno novih ponuda. Npr. ako seosko domaćinstvo nudi noćenje sa doručkom na svom imanju, za svoje goste može početi organizovati posjete bližem i daljem okruženju (pr. edukativne šetnje, pješačenje, posjete pećinama), sadržaje za duži boravak (pr. radionice), programi za djecu, muzejske postavke i sl. Kako se radi o novom biznisu i novim uslugama, ono traži veća ulaganja novca, ali i veće znanje i vještine;

3. Kombinacija prethodnih načina je najsloženija. Seoska domaćinstva koja svoju ponudu razvijaju u svim smjerovima nalaze se u zreloj fazi razvoja biznisa, što znači da su uspjela valorizovati (skoro) sve svoje poljoprivredne i ugostiteljske resurse. U tim okolnostima, domaćinstvo je sposobno ponuditi više različitih modula tj. paketa usluga i proizvoda sa različitim

cijenama, trajanjem, obimom i vrstom aktivnosti, itd. Dobar primjer su tzv. škole kuvanja koje primarno nude znanje i vještine iz pripremanja namirnica i hrane, ali može imati zabavne sadržaje, obuke iz uzgoja povrća i voća, izletnički program, prodaju knjiga i CD-ova o kuvanju, itd.

DOBRO JE ZNATI DA...

Gostu uvijek treba ponuditi mogućnost izbora. U mnogim slučajevima radi se o minimalnim razlikama između ponuđenog, i situacijama gdje potrošač to često i ne koristi, ali psihološki efekat mogućnosti kontrole i izbora podiže nivo zadovoljstva.

Ostali korisni načini razvoja sopstvenog biznisa u seoskom domaćinstvu mogu biti:

- » Uključivanje u postojeće tematske rute i proizvode (pr. put sira, vinske ceste);
- » Povezivanje sa drugim pružaocima usluga u području i organizovanje tzv. mreže ponude (pr. posjeta destilerijama rakije u kombinaciji sa degustacijom sira i pršuta, zabavnim aktivnostima i prodajom suvenira / proizvoda);
- » Saradnja sa seoskim domaćinstvima iz regiona tj. susjednih zemalja i nuđenje paketa posjeta i sadržaja na nivou Balkana;
- » Razvoj saradnje sa međunarodnim organizacijama (pr. Slow Food);
- » Ostalo (pr. kombinovanje sadržaja sa drugim djelatnostima, kao što su šumarstvo, nauka, istraživanje, umjetnost, kultura, sport itd.).

DOBRO JE ZNATI DA...

Bogatijom ponudom se bolje koriste sopstveni resursi i može se opslužiti znatno šire tržište, što pruža veću sigurnost i održivost biznisa u dugom roku.

Genio gorakimsko
Linali
household
Lamatu
Parula
Homemade
Neg
Grandi
Honey

Nagrađeni smo
kao najuređenije
domaćinstvo od
NVO Sjeverna Zemlja, Berane
Ambasada SAD
u Gnoj Gori

Važan razlog za unaprijeđenje sopstvene ponude leži u činjenici što će nakon nekog vremena sve ponude seoskih domaćinstava biti slične ili potpuno iste (pr. smještaj u sobama, katuni, itd.). Zato je vrlo korisno za seosko domaćinstvo, kada se steknu uslovi, da se odvoji od ostalih seoskih domaćinstava po kvalitetu, obimu i / ili načinu na koji pruža ugostiteljske usluge*. Na taj način seosko domaćinstvo postaje prepoznatljivo i cijenjeno među turistima, turističkim agencijama i ukupnom turističkom privredom.

DOBRO JE ZNATI DA ...

Seosko domaćinstvo treba da razvija svoju ponudu u pogledu kvaliteta i obima usluga, ali ne smije da upadne u poslovnu klopku pretjerivanja i pružanja “svega za svakoga”. Ključno je da se seosko domaćinstvo opredijeli za određeni broj ugostiteljskih usluga i proizvoda, koji je profitabilan i održiv u srednjem i dugom roku. Kratkoročno je moguće praviti tzv. “poslovne izlete” i koristiti ono što je trenutno u trendu (pr. joga), ali uvijek voditi računa o troškovima, profitu i mogućnosti da se izađe iz posla bez gubitaka.

Ključne oblasti daljeg razvoja ponude mogu biti: kultura (pr. osnivanje muzeja, etnografske zbirke), gastronomija (pr. škole pripreme hrane “pod sač”); priroda (pr. jezera, pećine, velika stabla); sport i rekreacija (pr. konjički turizam); lov i ribolov; zdravlje (pr. spavanje u slami); dječiji turizam (pr. mini-zoo); ekologija (pr. posmatranje divljih životinja), MICE (pr. sastanci, tzv. team building); događaji (pr. berba, žetva), itd.

* Npr. u Austriji postoje farme koje su se specijalizovale na sledeći način: organske farme, “wellness” farme, “baby&child friendly” farme, vinarije, farme prilagođene osobama sa invaliditetom, farme prilagođene potrebama biciklista, farme za konferencije i sastanke itd. Za više informacija vidjeti: <https://www.farmholidays.com>.

The evening was spent playing cards while drinking rakija & mead, with a roaring fire warming the room. We managed to get the old radio to work which the family were pleased about (apparently it had been obsolete)!

Such a comfortable night's sleep in the beds too. Waking up to the sun rising above the hills into the valley with bird & cockered daisy chorus is the best alarm clock! We struggled to get out of bed!

And then there was breakfast. I've never heard James so excited about what he was eating. The setting was also perfect as we ate outside, in amongst nature.

The whole experience has been charming & humbling, & our only regret is that we didn't stay longer. We will be taking a jar of Milan's honey with us so we can have a slice of rakijska klijajica at home & be transported back to this incredible experience.

Thank you for sharing us with us. We wish you

3 | PRINCIPI USPJEŠNE KOMUNIKACIJE

3.1 Očekivanja gosta u seoskom domaćinstvu

Zadovoljan gost je izvor profita ali i efikasan instrument za stvaranje pozitivnog publiciteta i promocije. Zbog toga su želje i potrebe gosta primarni prioritet u procesu pružanja turističke usluge, što podrazumijeva da se cijeli uslužni proces mora podrediti gostu i njegovim / njenim očekivanjima.

Gost u seoskom domaćinstvu očekuje sljedeće:

- » Istinsku brigu i volju domaćina da želi udovoljiti gostu;
- » Znanje i stručnost domaćina u dijelu turizma i ugostiteljstva, ali i poljoprivrede;
- » Brzo reagovanje domaćina, posebno kada se pojavi problem ili primjedba;
- » Zabavu, edukaciju, uzbuđenje i avanturu kroz komunikaciju;
- » Urednost i umjerenost u ponašanju i izgledu;
- » Entuzijazam domaćina u vezi sa životom na imanju, poslom, mjestom itd.
- » Ugodnu atmosferu na gazdinstvu;
- » Stalni i isti kvalitet usluge i proizvoda, posebno ako se gost vraća;
- » Čistoću i urednost na gazdinstvu, unutar prostorija i u okruženju;
- » Turističke usluge i proizvode koji odslikavaju lokalni identitet i spe-

cifičnosti (pr. degustacija vina, kuća meda, muzej maslinovog ulja);

Gost mora biti u centru pažnje domaćina i ukupne ugostiteljske djelatnosti, kako u hotelu, restoranu, gradu, tako u selu i seoskom domaćinstvu.

3.2 Briga o gostu

Briga o gostu podrazumjeva koliko dobro se brinemo o gostu u toku pružanja ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu.

Uspjeh najviše zavisi od sposobnosti domaćina da se prilagodi i udovolji specifičnostima gosta, čak i kada to zahtjeva (mnogo) više strpljenja, uslužnosti, ljubaznosti i stručnosti. Jer, **gost je uvijek u pravu!***

* Gost je u pravu dok ne ugrožava ostale goste, objekt ili samog domaćina.

Zbog toga, mišljenje, očekivanje i želje gosta ne treba dovoditi u pitanje.

DOBRO JE ZNATI DA...

- » *Briga o gostu prodaje naš proizvod!*
- » *Briga o gostu je naša najbolja promocija!*
- » *Briga o gostu se može naučiti i unaprijediti!*

Razlika između brige o gostu i opšteg / uobičajenog poslovnog odnosa je sadržana u kreiranju emocionalne veze. Navedeno se najčešće odvija kroz izgradnju povjerenja, poštovanja i prijateljskog odnosa između gosta i domaćina.

Kreiranje emocionalne veze između gosta i domaćina je važna jer može postati bitan dio nezaboravnog turističkog iskustva. Takvo iskustvo tj. doživljaj je temelj zadovoljstva gosta na poljoprivrednom gazdinstvu, što je ključno za ponovni dolazak, ali i pozitivne preporuke drugim potencijalnim gostima.

3.3 Osobine dobrog domaćina

Dobar domaćin na seoskom gazdinstvu treba da posjeduje niz znanja i vještina kojima može pružiti turističku uslugu na pravi način. Neke od traženih osobina su:

- » Istinska volja da se udovolji gostu;
- » Komunikativnost i sposobnost komunikacije na stranim jezicima;
- » Tolerancija i pozitivan odnos prema drugima i drugačijima, kao i elementarno poznavanje običaja i kulture gosta;
- » Etičnost i pošten odnos prema gostu;
- » Fleksibilnost i kreativnost u pružanju usluga;
- » Preduzetnost i inovativnost;
- » Stručnost u poljoprivrednoj i turističkoj djelatnosti;
- » Pravovremeno i adekvatno rješavanje problema i prigovora;
- » Prevazilaženje / neutralisanje konfliktnih situacija, itd.

Među navedenim osobinama, posebno se ističe **sposobnost komuniciranja na stranim jezicima**. Neznanje stranih jezika je često problem za uspješnu ko-

munikaciju, posebno kada gost želi saznati detalje u procesu proizvodnje nekog proizvoda (pr. sira). Posebno je izražen problem izostanka tzv. pričanja priča (eng. storytelling), koje je uvijek atraktivno i interesantno gostima. Navedeno je moguće djelimično nadomjestiti prisustvom turističkog vodiča, ali to ne može biti uspješno kao kada bi to radio direktno domaćin.

3.4 Komunikacija kao osnov zadovoljstva gosta

Komunikacija sa gostom se najvećim dijelom odvija putem govora, ali ne treba zanemariti učinak pisanja (pr. brošure, e-mail-ovi itd.), slušanja i tzv. neverbalne komunikacije.

DOBRO JE ZNATI DA...

- » *Neverbalna komunikacija obuhvata govor tijela (pr. položaj ruka), dodir (pr. rukovanje), govor (pr. ugodan glas); kontakt očima; izgled domaćina (pr. odjeća, kosa, brada); izraz lica.*
- » *Neverbalna komunikacija treba da prati verbalnu tj. ono što se govori;*
- » *Pretjerana upotreba nekih oblika neverbalne komunikacije može ostaviti vrlo neprijatan i negativan utisak na gosta (pr. visok ton govora, neugledan izgled domaćina, pretjerano do-dirivanje i grljenje, itd.)*

Uspješna komunikacija je osnov generisanja zadovoljstva gosta i profita. Osim toga, stvara se i širi pozitivan publicitet i vrši promocija seoskog domaćinstva, destinacije i čitave zemlje.

Za uspješnu komunikaciju je potrebno obratiti pažnju na sledeće:

- » Koristiti pitanja i fraze: "Kako

Vam mogu pomoći?"; "Izvinjavam se"; "Hvala puno"; "Dođite nam opet";

- » U slučaju odbijanja koristiti fraze: "Žao mi je, ali nije moguće", "Nažalost, to ne možemo pružiti"; "Ovog puta nismo u mogućnosti, ali ćemo za sledeći put pripremiti nešto slično"; "Da, ali...";
- » Izbjegavati koristiti NE, NE MOŽE, NEĆU, NE ZNAM na početku rečenice;
- » Zadržati neutralnost u smislu ličnih stavova i uvjerenja;
- » Stimulisati toleranciju i pozitivan odnos prema različitostima;
- » Težiti umjerenosti u govoru i gestikulaciji, posebno u skladu sa raspoloženjem gosta i temom razgovora;
- » Govoriti jasno, u kratkim rečenicama i razumljivo (pr. vrlo je korisno kada turistički vodič simultano prevodi);

DOBRO JE ZNATI DA...

- » *Najčešće barijere u komunikaciji su jezičke barijere, predrasude i negativan odnos prema gostu, pogrešno tumačenje, neznanje, nemar, nepažnja i neslušanje gosta;*
- » *Ostale prepreke mogu biti: nepoznavanje djelatnosti, nepoznavanje kulture i običaja gosta, umor i manjak koncentracije, (ne)raspoloženje i odsustvo volje za poslom i dr.;*

Komunikacija, a posebno pažljivo slušanje predstavlja uspješan instrument otklanjanja grešaka i propusta u radu. Prigovore i primjedbe od strane gosta ne treba shvatiti kao uvredu, već kao dobar početak da se usluga unaprijedi i podigne na znatno viši nivo.

Vrlo korisnim se smatra povremeno traženje komentara gosta o kvalitetu usluge i sugestija za njeno unapređenje. Knjiga utisaka u tom smislu može biti vrlo praktično rješenje. Kulturu iznošenja kritika i otvorenog komuniciranja treba stalno podsticati i njegovati, jer može pomoći da se isprave problemi koje sami ne primjećujemo.

4 | REGISTRACIJA SEOSKOG DOMAĆINSTVA

4.1 Kako se registruje djelatnost?

Prema Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 2 | 18, 13 | 18 i 25 | 19), ugostiteljske usluge može da pruža seosko domaćinstvo koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i koje se nalazi na ruralnom području.

Članom 103 istog zakona predviđeno je da ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu mogu pružati privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je upisano u registar poljoprivrednih gazdinstava.

Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu su:

- » Pripremanje i usluživanje toplih i hladnih jela, pića i napitaka iz pretežno sopstvene proizvodnje;
- » Usluživanje i degustacija vina i drugih alkoholnih i bezalkoholnih pića, kao i domaćih proizvoda iz pretežno sopstvene proizvodnje;
- » Usluge smještaja u sobama za iznajmljivanje turistima, turističkim apartmanima, katunima i kampu.

DOBRO JE ZNATI DA...

Sve neophodne informacije vezano za registraciju i kategorizaciju seoskog domaćinstva možete naći na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma: www.mrt.gov.me (rubrika info|vodiči).

Ostali detalji za obavljanje djelatnosti i registrovanje iste definisane su Pravilnikom o minimalno-tehničkim uslovima, uslovima za kategoriju i načinu kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstvu.

4.2 Koje su obaveze?

Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu može pružati fizičko lice koje je upisano u registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti - Fizičko lice koje pruža ugostiteljsku uslugu u seoskom domaćinstvu dužno je pribaviti odobrenje ministarstva nadležnog za poslove turizma, propisanim Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu.

Opšte obaveze pružaoca usluga u seoskom domaćinstvu su da:

- » Na vidnom mjestu na ulazu u objekat istakne oznaku vrste i kategorije objekta;
- » Na vidnom mjestu istakne cijene usluga koje nudi i iznos boravišne takse i da usluge pruža u skladu sa istaknutim

cijenama;

- » Izda gostu račun u skladu sa zakonom, sa naznačenom vrstom, količinom i cijenom za svaku pruženu uslugu i iznosom naplaćene boravišne takse;
- » Vodi dnevno, tačno i ažurno na propisan način, knjigu gostiju (stranih i domaćih) i da drži u ugostiteljskom objektu knjigu prigovora na vidnom mjestu;
- » Podatke o raspoloživim kapacitetima za smještaj, o broju turista i noćenja dostavlja organu lokalne uprave i lokalnoj turističkoj organizaciji.
- » Drži u objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar;
- » Prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u propagandnim materijalima dužan je da koristi oznaku vrste i kategoriju objekta u skladu sa ovim zakonom.

Prijava i odjava stranog gosta - Pružaoc usluga smještaja u seoskom domaćinstvu je u obavezi da prijavi i odjavi stranog gosta policiji elektronskim putem ili preko Lokalne turističke

organizacije, u skladu sa Zakonom o strancima.

Boravišna taksa - Pružaoc usluga smještaja u seoskom domaćinstvu obavezan je da naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smještaja (u suprotnom dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse), u skladu sa Zakonom o boravišnoj taksi.

Poreske obaveze - Prihodi koje ostvari fizičko lice koje pruža usluge u seoskom domaćinstvu, shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica, tretiraju se kao prihodi od imovine i podliježu samo plaćanju poreza na dohodak, a ne i plaćanju doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

DOBRO JE ZNATI DA...

- » *Obveznici PDV koji promet naplaćuju u gotovini u obavezi su da isti evidentiraju preko poreske registar kase.*
- » *Poreznici koji nisu obveznici PDV, a promet naplaćuju u gotovini, obavezni su taj promet iskazivati putem posebnih računa (pr. paragon blokova), prethodno ovjerenih od strane područnog poreskog organa.*
- » *Privredna društva, preduzetnici i fizička lica, koja obavljaju turističku odnosno ugostiteljsku djelatnost, dužni su da vode knjigu prigovora, prethodno ovjerenu od strane nadležnog organa lokalne uprave.*
- » *Lica koja pružaju usluge smještaja dužna su da vode knjigu gostiju, odvojeno za domaće i strane goste.*

Više informacija na: www.mrt.gov.me/rubrike/zakonska-regulativa i www.poreskauprava.gov.me/biblioteka/zakoni

4.3 Koje su prednosti registracije?

Direktne prednosti vlasnika seoskog domaćinstva od registracije turističke djelatnosti su:

- » Mogućnost apliciranja za sredstva i programe podrške Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- » Mogućnost apliciranja za sredstva i programe podrške turističke djelatnosti kod Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- » Mogućnost apliciranja za kreditna sredstva kod poslovnih banaka;
- » Mogućnost promovisanja svoje ponude u propagandnim materijalima Nacionalne turističke organizacije i Lokalnih turističkih organizacija;
- » Mogućnosti korišćenja tehničke i stručne pomoći i podrške resornih organa i organizacija, udruženja (pr. opštine, Privredne komore, turističke agencije, NVO, itd.);

Ostale indirektne prednosti od registracije odnose se na mogućnost održivog i legalnog razvoja sopstvenog biznisa. Takođe, legalni subjekti mogu se udruživati i kroz svoje organizacije uticati na unaprijeđenje zakonodavnog okvira, poreske politike i drugih mjera koje utiču na poslovni ambijent.

Ostale prednosti se ogledaju u aktivnom suzbijanju nelojalne konkurencije i subjekata sklonih prevarnim radnjama (pr. obmanjivanje turista), kao i neutralisanju ostalih negativnih i / ili nedozvoljenih oblika poslovanja i ponašanja na turističkom tržištu.

4 | KORISNE IDEJE I SAVJETI

U cilju efikasnijeg i efektivnijeg otpočinjanja turističke djelatnosti na seoskom domaćinstvu, sledeći savjeti i ideje mogu biti korisni:

1. Biznis otpočeti sa onim resursima kojima se raspolaže (pr. ljudskim, finansijskim, prostornim i dr.). U većini slučajeva će nedostajati niz elemenata za cjelovitu ponudu, ali ukoliko postoji interesovanje gostiju ili turističkih agencija, ovi nedostaci ne smiju spriječiti početak biznisa. Naime, vrlo je važno stvoriti makar i minimalni prihod, da bi se kasnije mogla dalje izgrađivati bolja i kvalitetnija ponuda. Pretjerano odugovlačenje i čekanje nisu preporučljivi;

2. Zadovoljan gost je najbolja promocija. Osim što se vraća, dovodi nove goste i dalje širi vijest o ponudi. Zadovoljan gost podrazumjeva da su njegove / njene potrebe i želje u fokusu svih aktivnosti seoskog domaćinstva. Drugim riječima, ponudu kreirati poštujući principe marketing filozofije. Koristan alat u ovom procesu je tzv. marketing miks, koga čine četiri osnovna elementa: proizvod, cijena, promocija i marketing kanali*;

3. Pronaći način da se postojećoj ponudi stalno dodaje nova vrijednost. Svaki nosilac ponude mora težiti unošenju novih detalja i elemenata u postojeću ponudu, povećavajući tako vrijednost svog proizvoda kod gosta;

* Ovu važnu temu nije moguće detaljno obilježiti u priručniku zbog ograničenog prostora. Zato je vrlo važno za svakog ko otpočinje biznis, da ovu tematiku posebno istraži i postupi u skladu sa principima marketing filozofije u budućem poslovanju.

To mogu biti sitnice (pr. dodatno piće ili kolač / voće; poklon / suvenir gratis, itd.), ali i krupni dodatni sadržaji (pr. dodatno noćenje gratis; predlog ili preporuka izleta / aktivnosti u okolini; novi sadržaji za djecu gratis; časovi zanata za odrasle, itd.);

4. Razvijati saradnju i kreirati dobru poslovnu / životnu atmosferu. Trudite se da pokrećete dobre akcije, širite pozitivne vijesti i nudite pomoć i saradnju. Izbjegavajte konflikte. Žalbe, optužbe i negativni odnosi će samo još više unazaditi ionako teške uslove poslovanja u ruralnim područjima;

5. Razvijati i nuditi iskustvo tj. doživljaj. Umjesto pojedinačnih usluga ili proizvoda (pr. smještaj), potrebno je kreirati cjelovitu ponudu koja će za gosta predstavljati poseban doživljaj. Jedino se kroz razvoj tzv. doživljajne komponente seosko domaćinstvo može razlikovati od konkurencije i postati prepoznatljivo i uspješno. U uslovima kada svi nude istu uslugu teško je ostvariti finansijski održiv turistički biznis;

6. Specijalizacija ponude. Savremeni trend u ruralnom turizmu prepoznaje specijalizaciju kao uspješno sredstvo diferenciranja i opstanka na tržištu. Međutim, bilo da je riječ o specijalizaciji u oblasti organske proizvodnje, edukacije, porodičnih odmora ili umjetnosti, treba imati na umu da orijentacija na samo jedan segment gostiju može domaćinstvo učiniti vrlo osjetljivim na tržišne promjene i imati negativne posljedice na poslovanje;

7. Odrediti cijenu u skladu sa vrijednošću ponude (tzv. princip Value for Money). Naplatite višu cijenu ukoliko je to moguće, ali za uzvrat uvijek nudite viši kvalitet i obim usluge.

Visoka cijena sa prosječnom ponudom može imati vrlo negativne poslovne posljedice, posebno kroz negativan publicitet, pad prometa, loš imidž, itd.;

8. Saradnja sa medijima i drugim licima (pr. blogeri, vlogeri) je vid besplatne i vrlo efikasne promocije. Pojavljivanje u novinskim člancima ili blogovima / vlogovima na društvenim mrežama može biti vrlo korisno za domaćinstvo, posebno ako su sredstva za promociju vrlo ograničena ili ih nema;

9. Ponuditi proizvode iz sopstvene proizvodnje turistima (pr. sir, vino, med). Gosti ih rado kupuju, dok sa druge strane, prihod od prodaje proizvoda "na kućnom pragu" je vrlo važan u ruralnim uslovima, posebno kada su u pitanju nove investicije i dalji razvoj biznisa;

10. Obezbedite dovoljno mjesta za sjedenje, parking mjesta i toaleta. Osim toga, potrebno je stalno uređivati gazdinstvo i okolinu tako što će se saditi više cvijeća, popravljati ograde, bojati / farbati / krečiti neugledne površine, kositi korov, itd.

KORISNA LITERATURA

1. Zakon o turizmu i ugostiteljstvu, ("Sl. list CG", br. 2/18, 13/18 i 25/19).
2. Moric, I., (2018), Ruralni turizam u Crnoj Gori: Marketing aspekt razvoja, Tehnopolis, Nikšić.
3. Pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima, uslovima za kategoriju i način kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstva.
4. www.farmholidays.com
5. www.gites-de-france.com

Katun na planini Čakor

POZDRAVLJANJE PREDSTAVLJANJE	GREETINGS INTRODUCING ONESELF
Dobro jutro dobar dan dobro veče	Good morning Good afternoon Good evening (Gud morning Gud afternun Gud ivning)
Doviđenja	Goodbye (Gudbaj)
Laku noć	Goodnight (Gudnajt)
Prijatno veče želim	Have a pleasant evening (Hev a pleznt ivning)
Ugodan dan želim	Have a nice day (Hev a najs dej)
Kako ste spavali?	How did you sleep? (Hau did ju slip?)
Dobrodošli u seosko domaćinstvo katun farmu Crnu Goru...	Welcome to the rural household katun -farm Montenegro (Velkom tu d rural haushold katun farm Montenegro)
Otkuda dolazite?	Where do you come from? (Uer du ju kam from?)
Kako ste?	How are you? (Hau ar ju?)
Dobro, a Vi?	I'm fine, thank you. And you? (Ajm fajn, tenk ju. End ju?)
Kako ste putovali? Dobro prijatno	How was your trip? Nice pleasant (Hau voz jor trip? Najs pleznt)
Izvolite, ovuda ovim putem	Come this way, please. (Kam dis vej, pliz)
Izvinite oprostite Molim Vas...	Excuse me Sorry Please... (Ekskjuz mi Sori Pliz)
Da li ste za neko osvježenje? Želite li neko osvježenje?	Would you like some refreshments? (Vud ju lajk sam rifrešments?)
Kako je vaše ime kako se zovete?	What's your name? (Uots jor nej?)
Moje ime je...	My name is (Maj nej?)
Ovo je moja porodica	This is my family. (Dis iz maj femili)
Ovo je moja supruga sin kćerka majka otac brat sestra član porodice	This is my wife son daughter mother father brother sister a member of my family. (Dis iz maj vajf, san, dotr, mader, fader, brader, sister, a member of maj femili)
Ovo je naša farma gazdinstvo selo	This is our farm farm village. (Dis iz maj farm -farm vilidž)
Ovdje tamo je toalet	The toilet is here there. (D toilet iz hier der)
Ovdje tamo je parking	The parking is here there. (D parking iz hier der)
Ovdje tamo je restoran	The restaurant is here there. (D restoran iz hier der)

RJEČNIK SA IZGOVOROM

Ovdje tamo je soba	Here there is the room. (Hier der iz d rum)
Ovdje tamo je štala skladište prostor za proizvodnju	The stable warehouse production facility (D stejbl verhaus prodakšn fasiliti)
Da li vam se sviđa smještaj hrana selo Crna Gora?	How do you like the accommodation the food the village Montenegro? (Hau du ju lajk di akomodejšn d fud d vilidž Montenegro?)
Kako ste zadovoljni sa smještajem hranom selom boravkom u CG?	Are you satisfied with the accommodation the food the village your stay in Montenegro? (Ar ju satisfajd vit d akomodejšn d fud d vilidž jor stej in Montenegro?)
U koje vrijeme želite da doručujete ručate večerate...?	What time do you want to have breakfast lunch dinner? (Uat tajm du ju vont tu hev brekfst lanč diner?)
Gospodin gospođa	Mister Madam (Sir Lady) (Mister Medm; Sr Lejdi)
Jeste li već bili u Crnoj Gori ovdje?	Have you ever been to Montenegro here before? (Hev ju ever bin tu Montenegro hier bifor?)
Želim ugodan boravak u našem selu Crnoj Gori!	I wish you a pleasant stay in our village Montenegro! (Aj viš ju a pleznt stej in aur vilidž Montenegro!)
Kako stići do...	How can I get to...? (Hau ken aj get tu...?)
U kom pravcu je...	What direction is...? (Vot dajrekšn iz...?)
Hvala Hvala puno.	Thank you Thank you very much. (Tenk ju Tenk ju very mač)
Nema na čemu.	You are welcome. (Ju ar velkom)
I drugi put.	Any time. (Eni tajm)
Drago mi je da vas vidim (opet)	I am glad to see you (again) (Aj em gled tu si ju (agen))
Kako je vaša porodica?	How is your family? (Hau iz jor femili?)
Hvala, svi su dobro.	They are all fine, thank you. (Dej ar ol fajn, tenk ju)
Doviđenja	Goodbye. (Gudbaj)
Nadam se da ćemo se vidjeti opet.	Hope to see you again. (Houp tu si ju egen)
Dođite nam opet.	Come visit us again. (Kam vizit as egen)
Srećan put!	Have a safe trip! (Hev a sejf trip)
Bilo mi je zadovoljstvo Zadovoljstvo mi je Dragom mi je	It was my pleasure It is my pleasure I am glad (It voz maj pležr It iz maj pležr Aj em gled)
Žao mi je.	I am sorry. (Aj em sori)

OPŠTI IZRAZI	GENERAL EXPRESSIONS
Ko	Who (Hu)
Šta	What (Uot)
Kada	When (Uen)
Gdje	Where (Uer)
Zašto	Why (Uaj)
Kako	How (Hau)
Koliko	How much How many (Hau mač Hau meni)
Ima nema	There is There isn't (Der iz Der iznt)
Može ne može	You can You can't (Ju ken Ju kant)
Da Ne	Yes No (Jes Nou)
Dobro loše	Good bad (Gud Bed)
Sa bez	With Without (Vid Vidaut)
Više manje	More less (Mor Les)
Veliko malo	Big small (Big Smol)
Dugo kratko	Long short (Long Šort)
Lijevo desno pravo naprijed nazad	Left right straight ahead forward backward (Left Rajt Strejt ahead Forward Bekvord)
Gore dolje	Up down (Ap Daun)
Ovdje tamo	Here there (Hier Der)
Blizu daleko	Near far (Nier Far)
Prije poslije	Before after (Bifor After)
Ispred iza	In front behind (In front Bihajnd)
Toplo hladno	Warm cold (Vorm Kold)
Rano kasno	Early late (Erli Lejt)
Otvoreno zatvoreno	Open closed (Oupn Klouzd)
Ulaz izlaz	Entrance exit (Entrans Egzit)
Guraj vuci	Push pull (Puš Pul)
Slobodno zauzeto	Free occupied (Fri Okjupajd)
Znate li...	Do you know... (Du ju nou..)
Gdje je....	Where is... (Uer iz..)
Mogu li ... Šta je ovo...	Can I... What is this...? (Ken aj..Uot iz dis..)
Koliko košta....	How much is it? (Hau mač iz it...)
DANI U SEDMICI	DAYS OF THE WEEK
Ponedjeljak	Monday (Mandej)
Utorak	Tuesday (Tjuzdej)
Srijeda	Wednesday (Vendsdej)

Četvrtak	Thursday (Trzdej)
Petak	Friday (Frajdej)
Subota	Saturday (Satrdej)
Nedelja	Sunday (Sandej)
MJESECI	MONTHS
Januar	January (Dženueri)
Februar	February (Februeri)
Mart	March (Marč)
April	April (Ejpril)
Maj	May (Mej)
Jun	June (Džun)
Jul	July (Džulaj)
Avgust	August (Ogst)
Septembar	September (Septembr)
Oktobar	October (Oktobr)
Novembar	November (November)
Decembar	December (Disember)
GODIŠNJA DOBA	SEASONS
Ljeto	Summer (Samer)
Jesen	Autumn (Otm)
Zima	Winter (Vinter)
Proljeće	Spring (Spring)
VRIJEME	WEATHER
Kakvo će vrijeme biti danas?	What will the weather be like today? (Uot vil d vedr bi lajk tudej?)
Lijepo je vrijeme	The weather is nice. (D vedr iz najs)
Sunčano je	It is sunny. (It iz sani)
Pada kiša	It is raining. (It iz reining)
Vruće je	It is hot. (It iz hot)
Hladno je	It is cold. (It iz kold)
OSNOVNI BROJEVI	BASIC NUMBERS
Nula	Zero (Ziro)
Jedan	One (Uan)
Dva	Two (Tu)
Tri	Three (Tri)
Četiri	Four (For)
Pet	Five (Fajv)

Šest	Six (Siks)
Sedam	Seven (Sevn)
Osam	Eight (Ejt)
Devet	Nine (Najn)
Deset	Ten (Ten)
Jedanaest	Eleven (Ilevn)
Dvanaest	Twelve (Tvelv)
Trinaest	Thirteen (Trtin)
Četrnaest	Fourteen (Fortin)
Petnaest	Fifteen (Fifitin)
Šesnaest	Sixteen (Sikstin)
Sedamnaest	Seventeen (Seventin)
Osamnaest	Eighteen (Ejtin)
Devetnaest	Nineteen (Najntin)
Dvadeset	Twenty (Tventi)
Dvadeset jedan	Twenty-one (Tventi uan)
Dvadeset dva	Twenty two (Tventi tu)
Trideset	Thirty (Trti)
Četrdeset	Forty (Forti)
Pedeset	Fifty (Fifti)
Šezdeset	Sixty (Siksti)
Sedamdeset	Seventy (Seventi)
Osamdeset	Eighty (Ejti)
Devedeset	Ninety (Najnti)
Sto	One hundred (Uan handred)
Hiljadu	One thousand (Uan tausnd)
Milion	Million (Milion)
REDNI BROJEVI	ORDINAL NUMBERS
Prvi	First (Frst)
Drugi	Second (Seknd)
Treći	Third (Trd)
Četvrti	Fourth (Fort)
Peti	Fifth (Fift)
Šesti	Sixth (Sikst)
Sedmi	Seventh (Sevent)
Osmi	Eighth (Ejtt)
Deveti	Ninth (Najnt)

Deseti	Tenth (Tent)
Dvadeseti	Twentieth (Tventit)
Trideseti	Thirtieth (Trtit)
Stoti	One hundredth (Uan hadredt)
JELO HRANA I PIĆE	MEALS FOOD AND DRINK
Doručak	Breakfast (Brekfest)
Ručak	Lunch (Lanč)
Večera	Dinner (Dinr)
Piknik	Picnic (Piknik)
Ručak	Lunch packet (Lanč peket)
Obrok	Meal (Mil)
Marenda	Snack (Snek)
Predjelo	Appetizer (Apetajzr)
Glavno jelo	Main course (Mejn kors)
Salata	Salad (Salad)
Desert	Dessert (Dezrt)
NAMIRNICE	TYPES OF FOOD
Kafa kuvana kafa	Coffee local black coffee (Kofi Lokal blek kofi)
Mlijeko (toplo hladno)	Milk (warm cold) (Milk (vorm kold))
Jogurt	Yogurt (Jogurt)
Kiselo mlijeko	Sour milk (Saur milk)
Pavlaka	Sour cream (Saur krim)
Kajmak	Kajmak (soft cheese spread) (Kajmak (Soft čiz spred))
Čaj	Tea (Ti)
Kakao	Cocoa (Kokou)
Maslac	Butter (Batr)
Džem	Jam (Džem)
Med	Honey (Hani)
Šećer	Sugar (Šugr)
Jaje (prženo kuvano)	Egg (fried boiled) (Eg (frajd bojld))
Omlet (šunka sir)	Omelet (ham cheese) (Omlet (hem čiz))
Pršut	Prosciutto (Prošuto)
Suva govedina	Dry beef (Džraj bif)
Sir	Cheese (Čiz)
Hljeb	Bread (Bred)
- Bijeli	- White (Vajt)

- Crni	- Black (Blek)
- Ražani	- Rye (Raj)
Supa Čorba	Soup Chorba (Sup Čorba)
Maslinovo ulje	Olive oil (Oliv ojl)
Vino	Wine (Vajn)
Sirće	Vinegar (Vinegr)
Pečurke	Mushrooms (mašrums)
Pita	Pie (Paj)
Cicvara	Cicvara
Kačamak	Kačamak
RIBA	FISH
Jegulja	Eel (il)
Pastrmka	Trout (Traut)
Krap	Carp (Karp)
Ukljeva	Bleak (Blik)
Oslić	Hake (Hejk)
Školjke	Clams (Klems)
Morski plodovi	Seafood (Sifud)
JELA SA MESOM	MEAT
Govedina (kuvano pečeno)	Beef (boiled roasted) (Bif (Bojld roustid)
Teletina	Veal (Viil)
Svinjetina	Pork (Pork)
Ovčetina	Mutton (Matn)
Kastradina	Dried mutton (Drajd matn)
Jaretina	Young goat meat (Jang gout miit)
Jagnjetina	Lamb (Lem)
Gulaš	Gulash
Čorba	Chorba
DESERT	DESSERT
Kolač	Pastry (Pejstri)
Torta	Cake (Kejk)
Kompot	Fruit compote (Frut kompot)
Sladoled	Ice cream (Ajs krim)
NAČINI PRIPREME	METHODS OF PREPARATION
Kuvan	Boiled (Boild)
Pečen	Roasted (Roustid)

Pohovan	Breaded (Bredid)
Pržen	Fried (Frajd)
Dimljen	Smoked (Smoukd)
Svjež	Fresh (Freš)
Miješan	Mixed (Miksd)
Vruć	Hot (Hot)
Smrznut	Frozen (Frouzen)
Hladan	Cold (Kold)
Na žaru	On the grill (On d gril)
Na ražnju	Cooked on a spit (Kukd on a spit)
Sladak	Sweet (Suit)
Gorak	Bitter (Biter)
Slan	Savoury (Sejvori)
Kiseo	Sour (Saur)
ZAČINI	SPICES
Biber	Pepper (Pepr)
Cimet	Cinnamon (Sinamon)
Ren	Horseradish (Horsradiš)
Luk bijeli	Garlic (Garlik)
Luk crveni	Onion (Onion)
Sirće	Vinegar (Viniger)
Paprika	Paprika (Paprika)
Persun	Parsley (Parsli)
So	Salt (Salt)
Šećer	Sugar (Šuger)
Ulje	Oil (Ojl)
POVRĆE	VEGETABLES
Blitva	Chard (Čard)
Bundeva	Pumpkin (Pampkin)
Celer	Celeriac (Seleriak)
Karfiol	Cauliflower (Koliflauer)
Pečurke	Mushrooms (Mašrums)
Pasulj	Beans (Bins)
Grašak	Peas (Piz)
Krastavac	Cucumber (Kjukamber)
Kupus	Cabbage (Kebidž)
Šargarepa	Carrot (Kerot)

Paprika	Sweet pepper (Swit peper)
Paradaiz	Tomato (Tomato)
Rotkvica	Radish (Radiš)
Salata	Lettuce (Letis)
Spanać	Spinach (Spinič)
Šparoga	Asparagus (Asparagus)
PRILOZI	SIDE DISHES
Krompir (pečeni kuvani)	Potatoes (roasted boiled) (Poteitos (rous-tid boild)
Riža	Rice (Rajs)
Tjestenina pašta	Noodles Pasta (Nudls Pasta)
VOĆE	FRUIT
Borovnica	Blueberry (Bluberi)
Breskva	Peach (Piič)
Dinja	Melon (Melon)
Dunja	Quince (Kuins)
Grožđe	Grapes (Grejps)
Jagoda	Strawberry (Stroberi)
Jabuka	Apple (Epl)
Kajsija	Apricot (Ejprikot)
Kesten	Chestnut (Česnat)
Kruška	Pear (Pear)
Kupina	Blackberry (Blekberi)
Limun	Lemon (Lemn)
Lubenica	Watermelon (Uotermelon)
Lješnik	Hazelnut (Hejzlnat)
Malina	Raspberry (Rasberi)
Maslina	Olive (Oliv)
Mušmula	Medlar (Medlr)
Narandža	Orange (Orindž)
Orah	Walnut (Uolnat)
Ribizle	Blackcurrant (Blekkarant)
Smokva	Fig (Fig)
Šljiva	Plum (Plam)
Trešnja	Cherry (Čeri)
Višnja	Sour cherry (Saur čeri)

PIĆA	DRINKS
Bezalkoholna pića	Non-alcoholic drinks (Non alkoholik drinks)
Voda	Water (Votr)
Kisjela voda	Mineral water (Mineral voter)
Limunada	Lemonade (Lemonejd)
Voćni sirup	Fruit syrup (Frut sirup)
Sok	Juice (Đus)
Alkoholna pića	Alcoholic drinks (Alkoholik drinks)
Vino (bijelo crno)	Wine (white red) (Vajn (Uajt red))
Pivo (svijetlo tamno)	Beer (light dark) Bir (Lajt dark))
Rakija	Brandy (Brendi)
Medovina	Mead (Miid)
Viski	Whiskey (Viski)
Konjak	Cognac (Konjak)
Rum	Rum (Ram)
Liker	Liqueur (Liker)
AKTIVNOSTI U PRIRODI	ACTIVITIES IN NATURE
Izlet	Excursion (Ekskuržn)
Obilazak	Tour (Tur)
Rafting	Rafting (Rafting)
Muzej	Museum (Mjusium)
Planina planinarenje	Mountain mountain climbing (Mauntin Mauntin klajming)
Plivanje	Swimming (Suiming)
Sport lopta	Sport ball (Sport bol)
Fudbal košarka odbojka golf	Football basketball volleyball golf (Futbol -Basketbol Volibol Golf)
Ronjenje	Diving (Dajving)
Planinarenje vožnja bicikla	Hiking biking (Hajking Bajking)
Biciklo auto autobus džip kamion brod avion helikopter	Bicycle Car Bus Jeep Truck Ship Airplane Helicopter (Bajsikl Kar Bas Džip Trak Šip Eirplejn Helikoptr)
ATV Quad	ATV Quad (Ej Ti Vi Kuod)
Krplje	Snowshoes (Snoušuz)
Skije Skijanje	Ski Skiing (Ski Skiing)
Nacionalni park park prirode	National Park Nature Park (Nešnl park Nejčr park)
Planina rijeka potok more jezero	Mountain river stream sea lake (Mauntin River Strim Sii Lejk)

Šuma drvo biljka životinja	Forest tree plant animal (Forest T-rii Plant Eniml)
Opasno nije opasno	Dangerous Not dangerous (Dejndžres Not dejndžres)
Naporno lako	Hard easy (Hard Izi)
Oprema	Equipment (Ekvipment)
Upomoć poziv upomoć	Help distress call (Help Distres kol)
PLAĆANJE PRODAJA	PAYMENT SELLING
Izvolite račun	Here is your bill. (Hier iz jor bil)
Nije skupo Vrlo kvalitetno Vrlo povoljno	Not expensive High quality Very convenient (Not ikspensiv Haj kualiti Veri konvinient)
Gotovina kartica	Cash card (Keš Kard)
Račun, molim.	Check please. (Ček pliz)
Odvojeno plaćanje, molim vas.	Separate payment, please. (Separat pejment pliz)
Popust	Discount (Diskaunt)
Besplatno gratis	Free gratis (Fri Gratis)
PDV Porez	VAT Taxes (Vi Ej Ti Taksas)
U redu je OK	It's fine It's OK (Its fajn Ic okej)
BOLEST I LJEKOVI	DISEASES AND MEDICINES
Prva pomoć	First aid (Frst ejd)
Imate li nešto za...?	Do you have anything for ...? (Du ju hev eniting for..?)
- Prehladu	- the cold (D kold)
- Kašalj	- the cough (D kof)
- Grip	- the flu (D flu)
- Glavobolju	- the headache (D hedejk)
- Temperaturu	- high fever temperature (Haj fiver tempričer)
- Dijareja	- the diarrhea (D dajaria)
- Posjekotine	- cuttings (katings)
- Opekotine	- burns (brns)
Alergičan čna sam na...	I'm allergic to ... (Ajm alerdžik tu..)
Ujela me zmija osa stršljen pauk	I was bitten by a snake I was stung by a bee wasp spider (Aj vos bitn baj a snejk Aj vos stang baj a bi vosp spajdr)
Imam mučninu	I'm feeling nauseous (Aj em filing nošes)
Sunčanica mučnina od putovanja	Sunstroke motion sickness (Sanstrouk Moušn siknes)

OSTALO	OTHER
Bolnica škola pošta prodavnica restoran mjenjačnica	Hospital school post office shop restaurant exchange office (Hospital Skul Post ofis Šop Restrnt Eksčejndž ofis)
Telefon (fiksni mobilni)	Phone(fixed mobile) (Foun (Fiksd Mobajl)
Kompjuter Internet WiFi šifra	Computer Internet WiFi code (Kompjutr Internet Vajfaj koud)
Elektronska pošta	E-mail (I mejl)
Telegram	Telegram (Telegram)
Poruka	Message (Mesidž)
Razglednica markica	Postcard stamp (Postkard Stemp)
Info punkt	Visitor information center (Vizitor informejšn centr)
Boravišna taksa	Overnight stay tax (overnajt stej taks)
Suvenir ručno pravljen domaći(e)	Souvenir handmade homemade (Suvenir Hendmejd Hoummejd)

Crnogorski

Njemački

POZDRAVLJANJE PREDSTAVLJANJE	SICH BEGRÜßEN SICH VORSTELLEN
Dobro jutro dobar dan dobro veče	Guten Morgen Guten Tag Guten Abend (guten morgen, guten tag, guten abend)
Doviđenja	Auf Wiedersehen (auf viderzeen)
Laku noć	Gute Nacht (gute naht)
Prijatno veče želim	Ich wünsche Ihnen einen schönen Abend (ih vinče inen ainen šenen abend)
Ugodan dan želim	Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Tag (ih vinče inen ainen angenehmen tag)
Kako ste spavali?	Wie haben Sie geschlafen? (vi haben zi gešlafen?)
Dobrodošli u seosko domaćinstvo katun far- mu Crnu Goru...	Willkommen auf unserem Bauernhof auf der Alm auf der Farm in Montenegro ... (vil- kommen auf unzerem bauernhof auf der alm auf der farm in montenegro ...)
Otkuda dolazite?	Woher kommen Sie? (voher komen zi?)
Kako ste?	Wie geht 's? (vi gets?)
Dobro, a Vi?	Mir geht es gut, und Ihnen? (mir get es gut, und inen?)
Kako ste putovali? Dobro prijatno	Wie sind Sie gereist? Gut angenehm (vi zind zi geraist? gut angemem)
Izvolite, ovuda ovim putem	Hier bitte (hir bite)
Izvinite oprostite Molim Vas...	Entschuldigung Bitte (entsuldigung bite)
Da li ste za neko osvježenje? Želite li neko osvježenje?	Möchten Sie eine Erfrischung? (mehten zi aine erfrišung?)
Kako je vaše ime kako se zovete?	Wie ist Ihr Name? (vi ist ir name?)
Moje ime je...	Mein Name ist ... (main name ist ...)
Ovo je moja porodica	Das ist meine Familie (das ist maine familie)
Ovo je moja supruga sin kćerka majka ota- c brat sestra član porodice	Das ist meine Ehefrau mein Sohn meine Tochter meine Mutter mein Vater mein Bruder meine Schwester mein Famil- ienangehöriger (das ist meine eefrau main zon maine tohter maine muter main fater main bruder maine švester main famil- ienangeheriger)
Ovo je naša farma gazdinstvo selo	Das ist unsere Farm unser Bauernhof un- ser Dorf (das ist unzere farm unzer bauern- hof unzer dorf)

RJEČNIK SA IZGOVOROM

Ovdje tamo je toalet	Hier dort ist die Toilette (hir dort ist di toalete)
Ovdje tamo je parking	Hier dort ist der Parkplatz (hir dort ist der parkplac)
Ovdje tamo je restoran	Hier dort ist das Restaurant (hir dort ist das restoran)
Ovdje tamo je soba	Hier dort ist Ihr Zimmer (hir dort ist ir cimer)
Ovdje tamo je štala skladište prostor za proizvodnju	Hier dort ist der Stall das Lager unser Produktionsraum (hir dort ist der štal das lager unzer produktionsraum)
Da li vam se sviđa smještaj hrana selo Crna Gora?	Wie gefällt Ihnen die Unterkunft das Essen das Dorf Montenegro? (vi gefelt inen di unterkunft das esen das dorf montenegro?)
Kako ste zadovoljni sa smještajem hranom selom boravkom u CG?	Wie sind Sie mit der Unterkunft mit dem Essen mit dem Dorf mit dem Aufenthalt in Montenegro zufrieden? (vi zind zi mit der unterkunft mit dem esen mit dem dorf mit dem aufenthalt in montenegro cufriden?)
U koje vrijeme želite da doručujete ručate večerate...?	Um wie viel Uhr möchten Sie frühstücken zu Mittag essen zu Abend essen ...? (um vi fil ur mehten zi frištiken cu mitag esen cu abend esen ...?)
Gospodin gospođa	Herr Frau (her frau)
Jeste li već bili u Crnoj Gori ovdje?	Waren Sie schon einmal in Montenegro? hier? (varen zi šon ainmal in montenegro? hir?)
Želim ugodan boravak u našem selu Crnoj Gori!	Ich wünsche Ihnen einen angenehmen Aufenthalt in unserem Dorf in Montenegro! (ih vinče inen ainen angenehmen aufenthalt in unzerem dorf in montenegro!)
Kako stići do...	Wie komme ich zu ...? (vi kome ih cu ...?)
U kom pravcu je...	In welcher Richtung ist ...? (in velher rihtung ist ...?)
Hvala Hvala puno.	Danke Vielen Dank. (danke filen dank)
Nema na čemu.	Macht nichts. (maht nihts)
I drugi put.	Ein anderes Mal auch. (ain anderes mal auh)
Drago mi je da vas vidim (opet)	Es freut mich, Sie (wieder) zu sehen (es froit mih, zi vider cu zeen)

Kako je vaša porodica?	Wie geht es Ihrer Familie? (vi get es irer fami- lie?)
Hvala, svi su dobro.	Danke, es geht allen gut. (danke, es get alen gut)
Doviđenja	Auf Wiedersehen. (auf viderzeen)
Nadam se da ćemo se vidjeti opet.	Ich hoffe, wir sehen uns wieder (ih hofe, vir zeen uns vider)
Dođite nam opet.	Kommen Sie bitte wieder. (komen zi bite vider)
Srećan put!	Gute Reise! (gute raize!)
Bilo mi je zadovoljstvo Zadovoljstvo mi je Dra- go mi je	Es war mein Vergnügen Es ist mein Vergnü- gen Ich freue mich (es var main fergnigen es ist main fergnigen ih froie mih)
Žao mi je.	Tut mir leid. (tut mir laid)
OPŠTI IZRAZI	ALLGEMEINE REDEWENDUNGEN
Ko	Wer (ver)
Šta	Was (vas)
Kada	Wann (van)
Gdje	Wo (vo)
Zašto	Warum (varum)
Kako	Wie (vi)
Koliko	Wie viel (vi fil)
Ima nema	Es gibt Es gibt nicht (es gibt es gibt niht)
Može ne može	Es geht Es geht nicht (es get es get niht)
Da Ne	Ja Nein (ja nain)
Dobro loše	Gut schlecht (gut šlecht)
Sa bez	Mit ohne (mit one)
Više manje	Mehr weniger (mer veniger)
Veliko malo	Groß klein (gros klain)
Dugo kratko	Lang kurz (lang kuc)
Lijevo desno pravo naprijed nazad	Nach links Nach rechts Geradeaus Da vorne Da hinten (nah links nah rehts geradeaus da forne da hinten)
Gore dolje	Da oben Da unten (da oben da unten)
Ovdje tamo	Hier dort (hir dort)
Blizu daleko	In der Nähe Weit weg (in der nee vait vek)
Prije poslije	Vor nach (for nah)
Ispred iza	Vor hinter (for hinter)
Toplo hladno	Warm kalt (varm kalt)
Rano kasno	Früh spät (fri špet)
Otvoreno zatvoreno	Geöffnet geschlossen (geefnet gešlosen)

Ulaz izlaz	Eingang Ausgang (aingang ausgang)
Guraj vuci	Drücken ziehen (driken cien)
Slobodno zauzeto	Unbesetzt besetzt (unbezect bezect)
Znate li...	Wissen Sie ... (visen zi ...)
Gdje je....	Wo ist ... (vo ist ...)
Mogu li ... Šta je ovo...	Kann ich ... Was ist das ... (kan ih ... vas ist das ...)
Koliko košta....	Was kostet ... (vas kostet ...)
DANI U SEMICI	WOCHENTAGE
Ponedjeljak	Montag (montag)
Utorak	Dienstag (dinstag)
Srijeda	Mittwoch (mitvoh)
Četvrtak	Donnerstag (donerstag)
Petak	Freitag (fraitag)
Subota	Samstag (zamstag)
Nedelja	Sonntag (zontag)
MJESECI	MONATE
Januar	Januar (januar)
Februar	Februar (februar)
Mart	März (merc)
April	April (april)
Maj	Mai (mai)
Jun	Juni (juni)
Jul	Juli (juli)
Avgust	August (august)
Septembar	September (zeptember)
Oktobar	Oktober (oktober)
Novembar	November (november)
Decembar	Dezember (december)
GODIŠNJA DOBA	JAHRESZEITEN
Ljeto	Sommer (zomer)
Jesen	Herbst (herbst)
Zima	Winter (vinter)
Proljeće	Frühling (friling)
VRIJEME	WETTER
Kakvo će vrijeme biti danas?	Wie ist das Wetter heute? (vi ist das veter hoite?)
Lijepo je vrijeme	Es ist schön (es ist šen)

Sunčano je	Es ist sonnig (es ist zonih)
Pada kiša	Es regnet (es regnet)
Vruće je	Es ist heiß (es ist hais)
Hladno je	Es ist kalt (es ist kalt)
OSNOVNI BROJEVI	ZAHLEN
Nula	null (nul)
Jedan	eins (ains)
Dva	zwei (cvai)
Tri	drei (drai)
Četiri	vier (fir)
Pet	fünf (finf)
Šest	sechs (zeks)
Sedam	sieben (ziben)
Osam	acht (aht)
Devet	neun (noin)
Deset	zehn (cen)
Jedanaest	elf (elf)
Dvanaest	zwölf (cvelf)
Trinaest	dreizehn (draicen)
Četrnaest	vierzehn (fircen)
Petnaest	fünfzehn (finfcen)
Šesnaest	sechzehn (zehcen)
Sedamnaest	siebzehn (zibcen)
Osamnaest	achtzehn (ahtcen)
Devetnaest	neunzehn (noincen)
Dvadeset	zwanzig (cvancih)
Dvadeset jedan	einundzwanzig (ainundcvancih)
Dvadeset dva	zweiundzwanzig (cvaiundcvancih)
Trideset	dreißig (draisih)
Četrdeset	vierzig (fircih)
Pedeset	fünfzig (finfcih)
Šezdeset	sechzig (zehcih)
Sedamdeset	siebzg (zibcih)
Osamdeset	achtzig (ahtcih)
Devedeset	neunzig (noincih)
Sto	hundert (hundert)
Hiljadu	tausend (tauzend)
Milion	Million (milion)

REDNI BROJEVI	ORDINALZAHLEN
Prvi	erste (erste)
Drugi	zweite (cvaite)
Treći	dritte (drite)
Četvrti	vierte (firte)
Peti	fünfte (finfte)
Šesti	sechste (zekste)
Sedmi	siebte (zibte)
Osmi	achte (ahte)
Deveti	neunte (nointe)
Deseti	zehnte (cente)
Dvadeseti	zwanzigste (cvanchiste)
Trideseti	dreißigste (draisigste)
Stoti	hundertste (hundertste)
JELO HRANA I PIĆE	ESSEN UND TRINKEN
Doručak	Frühstück (frištik)
Ručak	Mittagessen (mitagesen)
Večera	Abendessen (abendesen)
Piknik	Picknick (piknik)
Lanč paket	Lunchpaket (lančpaket)
Obrok	Mahlzeit (malcait)
Marenda	zweites Frühstück (cvaites frištik)
Predjelo	Vorspeise (foršpaize)
Glavno jelo	Hauptspeise (hauptšpaize)
Salata	Salat (zalat)
Desert	Nachspeise (nahšpaize)
NAMIRNICE	LEBENSMITTEL
Kafa kuvana kafa	Kaffee Traditioneller gekochter Kaffee (kafe tradiconeler gekohter kafe)
Mlijeko (toplo hladno)	Milch (warm kalt) (milh (varm kalt))
Jogurt	Joghurt (jogurt)
Kiselo mlijeko	Sauermilch (zauermilh)
Pavlaka	Sahne (zane)
Kajmak	Kajmak (kajmak)
Čaj	Tee (te)
Kakao	Kakao (kakao)
Maslac	Butter (buter)

Džem	Marmelade (marmelade)
Med	Honig (honih)
Šećer	Zucker (cuker)
Jaje (prženo kuvano)	Eier (gebraten gekocht) (aier (gebraten gekoht))
Omlet (šunka sir)	Omelette (Schinken Käse) (omlet (šinken keze))
Pršut	Geräucherter Schinken (geroiherter šinken)
Suva govedina	Getrocknetes Rindfleisch (getroknetes rind-flaiš)
Sir	Käse (keze)
Hljeb	Brot (brot)
- Bijeli	Weißbrot (vaisbrot)
- Crni	Schwarzbrot (švarcbrot)
- Ražani	Roggenbrot (rogenbrot)
Supa Čorba	Suppe (zupe)
Maslinovo ulje	Olivenöl (olivenel)
Vino	Wein (vain)
Sirće	Essig (esih)
Pečurke	Pilze (pilce)
Pita	Pita (pita)
Cicvara	Kornbrei (kornbrai)
Kačamak	Polenta (polenta)
RIBA	FISCH
Jegulja	Aal (al)
Pastrmka	Forelle (forele)
Krap	Karpfen (karpfen)
Ukljeva	Ukelei (ukelai)
Oslić	Hechtdorsch (hehtdorš)
Školjke	Muscheln (mušeln)
Morski plodovi	Meeresfrüchte (meresfrihte)
JELA SA MESOM	FLEISCHGERICHTE
Govedina (kuvano pečeno)	Rindfleisch (gekocht gebraten) (rindflaiš (gekoht gebraten))
Teletina	Kalbfleisch (kalbflaiš)
Svinjetina	Schweinefleisch (švaineflaiš)
Ovčetina	Schaffleisch (šaffflaiš)
Kaštradina	Kaštradina (kaštradina)

Jaretina	Ziegenfleisch (cigenflaiš)
Jagnjetina	Lammfleisch (lamflaiš)
Gulaš	Gulasch (gulaš)
Čorba	Suppe (zupe)
DESERT	NACHSPEISE
Kolač	Kuchen (kuhen)
Torta	Torte (torte)
Kompot	Kompott (kompot)
Sladoled	Eis (ais)
Kuvan	gekocht (gekoht)
Pečen	gebraten (gebraten)
Pohovan	paniert (panirt)
Pržen	frittiert (fritirt)
Dimljen	geräuchert (geroihert)
Svjež	frisch (friš)
Miješan	gemischt (gemišt)
Vruć	heiß (hais)
Smrznut	gefroren (gefroren)
Hladan	kalt (kalt)
Na žaru	gegrillt (gegrilt)
Na ražnju	gebraten (gebraten)
Sladak	süß (zis)
Gorak	bitter (biter)
Slan	salzig (zalcih)
Kiseo	sauer (zauer)
ZAČINI	GEWÜRZE
Biber	Pfeffer (pfefer)
Cimet	Zimt (cimt)
Ren	Meerrettich (meerretih)
Luk bijeli	Knoblauch (knoblauch)
Luk crveni	Zwiebel (cvibel)
Sirće	Essig (esih)
Paprika	Paprika (paprika)
Peršun	Petersilie (peterzilie)
So	Salz (zalc)
Šećer	Zucker (cuker)
Ulje	Öl (el)

POVRĆE	GEMÜSE
Blitva	Mangold (mangold)
Bundeva	Kürbis (kiris)
Celer	Sellerie (zeleri)
Karfiol	Blumenkohl (blumenkol)
Pečurke	Pilze (pilce)
Pasulj	Bohnen (bonen)
Grašak	Erbsen (erbzen)
Krastavac	Gurke (gurke)
Kupus	Kohl (kol)
Šargarepa	Karotte (karote)
Paprika	Paprika (paprika)
Paradaiz	Tomate (tomate)
Rotkvica	Radieschen (radišen)
Salata	Salat (zalat)
Spanać	Spinat (špinat)
Šparoga	Spargel (špargel)
PRILOZI	BEILAGEN
Krompir (pečeni kuvani)	Kartoffeln (gebraten gekocht) (kartofeln gebraten gekoht)
Riža	Reis (rais)
Tjestenina pašta	Nudeln (nudeln)
VOĆE	OBST
Borovnica	Blaubeere (blaubere)
Breskva	Pfirsich (firzih)
Dinja	Cantaloupe-Melone (kantalupe-melone)
Dunja	Quitte (kvite)
Grožđe	Trauben (trauben)
Jagoda	Erdbeere (erdbere)
Jabuka	Apfel (apfel)
Kajsija	Aprikose (aprikoze)
Kesten	Kastanie (kastanie)
Kruška	Birne (birne)
Kupina	Brombeere (brombere)
Limun	Zitrone (citrone)
Lubenica	Wassermelone (vasermelone)
Lješnik	Haselnuss (hazelnus)

Malina	Himbeere (himbere)
Maslina	Olive (olive)
Mušmula	Mispel (mispel)
Narandža	Orange (oranže)
Orah	Walnuss (valnus)
Ribizle	Johannisbeere (johanisbere)
Smokva	Feige (faige)
Šljiva	Pflaume (flaume)
Trešnja	Kirsche (kirše)
Višnja	Sauerkirsche (zauerkirše)
PIĆA	GETRÄNKE
Bezalkoholna pića	Nicht-alkoholische Getränke (niht-alkoholiše getrenke)
Voda	Wasser (vaser)
Kisjela voda	Mineralwasser (mineralvaser)
Limunada	Limonade (limonade)
Voćni sirup	Fruchtsirup (fruhtzirup)
Sok	Saft (zaft)
Alkoholna pića	Alkoholische Getränke (alkoholiše getrenke)
Vino (bijelo crno)	Wein (Weißwein Rotwein) (vain (vaisvain rotvain))
Pivo (svijetlo tamno)	Bier (Hellbier Dunkelbier) (bir (helbir dunkelbir))
Rakija	Schnaps (šnaps)
Medovina	Honigwein (honihvain)
Viski	Whisky (viski)
Konjak	Cognac (konjak)
Rum	Rum (rum)
Liker	Likör (liker)
AKTIVNOSTI U PRIRODI	AKTIVITÄTEN IN DER NATUR
Izlet	Ausflug (ausflug)
Obilazak	Rundfahrt (rundfart)
Rafting	Rafting (rafting)
Muzej	Museum (muzeum)
Planina planinarenje	Berg Wanderung (berg vanderung)
Plivanje	Schwimmen (švimen)
Sport lopta	Sport Ball (šport bal)
Fudbal košarka odbojka golf	Fußball Basketball Volleyball Golf (fusbal basketbal voleibal golf)

Ronjenje	Tauchen (tauchen)
Planinarenje vožnja bicikla	Wandern Radfahren (vandern radfahren)
Biciklo auto autobus džip kamion brod avion helikopter	Fahrrad Auto Bus Jeep LKW Schiff Flugzeug Hubschrauber (farad auto bus džip el-ka-ve šif flugcoig hubšrauber)
ATV Quad	ATV Quad (a-te-fau kvad)
Krplje	Schneeschuh-Wanderung (šnešu-vanderung)
Skije Skijanje	Skier Skifahren (skier šifaren)
Nacionalni park park prirode	Nationalpark Naturpark (nacionalpark naturpark)
Planina rijeka potok more jezero	Gebirge Fluss Bach Meer See (gebirge flus bah mer ze)
Šuma drvo biljka životinja	Wald Baum Pflanze Tier (vald baum flance tir)
Opasno nije opasno	Gefährlich nicht gefährlich (geferlih niht geferlih)
Naporno lako	Anstrengend leicht (anštrendend laiht)
Oprema	Ausrüstung (ausrustung)
Upomoć poziv upomoć	Hilfe Hilferuf (hilfe hilferuf)
PLAĆANJE PRODAJA	BEZAHLEN VERKAUFEN
Izvolite račun	Ihre Rechnung bitte (ire rehnung bitte)
Nije skupo Vrlo kvalitetno Vrlo povoljno	Es ist nicht teuer Es ist von guter Qualität Es ist sehr günstig (es ist niht toier es ist fon guter kvalitet es ist zer ginstig)
Gotovina kartica	Bargeld Kreditkarte (bargeld kreditkarte)
Račun, molim.	Die Rechnung, bitte. (di rehnung bite)
Odvojeno plaćanje, molim vas.	Getrennt, bitte. (getrent bite)
Popust	Ermäßigung (ermesigung)
Besplatno gratis	Kostenlos gratis (kostenlos gratis)
PDV Porez	MWSt Steuer (mervertštojer štojer)
U redu je OK	In Ordnung Okay (in ordnung okej)
BOLEST I LJEKOVI	KRANKHEIT UND MEDIKAMENTE
Prva pomoć	Erste Hilfe (erste hilfe)
Imate li nešto za...?	Haben Sie etwas gegen ...? (haben zi etvas gegen ...?)
- Prehladu	Erkältung (erkeltung)
- Kašalj	Husten (husten)
- Grip	Grippe (gripe)
- Glavobolju	Kopfschmerzen (kopfšmercen)
- Temperaturu	Fieber (fiber)

- Dijareja	Durchfall (durhfal)
- Posjekotine	Schnittwunde (šnitvunde)
- Opekotine	Brandwunde (brandvunde)
Alergičan čna sam na...	Ich bin gegen ... allergisch. (ih bin gegen ... alergiš)
Ujela me zmija osa stršljen pauk	Ich wurde von einer Schlange von einer Wespe von einer Hornisse von einer Spinne gebissen (ih wurde fon ainer šlange fon ainer vespe fon ainer hornise fon ainer špine gebisen)
Imam mučninu	Mir ist es übel (mir ist es ibel)
Sunčanica mučnina od putovanja	Hitzschlag Übelkeit von der Reise (hicšlag ibelkait fon der raize)
OSTALO	SONSTIGES
Bolnica škola pošta prodavnica restoran mjenjačnica	Krankenhaus Schule Post Geschäft Restaurant Wechselstube (krankenhaus šule post gešeft restoran vekselsštube)
Telefon (fiksni mobilni)	Telefon Handy (telefon hendi)
Kompjuter Internet WiFi šifra	Computer Internet WiFi Passwort (kompjuter internet vaj-faj pasvort)
Elektronska pošta	E-Mail (i-mejl)
Telegram	Telegramm (telegram)
Poruka	Nachricht (nahriht)
Razglednica markica	Postkarte Briefmarke (postkarte brifmarke)
Info punkt	Info-Punkt (info-punkt)
Boravišna taksa	Aufenthaltsgebühr (aufenthaltsgebir)
Suvenir ručno pravljen domaći(e)	Souvenir Handgemacht (suvenir handge-maht)

Crnogorski

Francuski

POZDRAVLJANJE PREDSTAVLJANJE	SALUTATION PRÉSENTATION
Dobro jutro dobar dan dobro večer	Bonjour Bonsoir (Bonžur Bonsuar)
Doviđenja	Au revoir (O r'vuar)
Laku noć	Bonne nuit (Bon njui)
Prijatno večer želim	Bonne soirée (Bon suare)
Ugodan dan želim	Bonne journée (Bon žurne)
Kako ste spavali?	Avez-vous bien dormi? (Ave-vu bje(n) dormi)
Dobrodošli u seosko domaćinstvo katun farmu Crnu Goru...	Bienvenue dans la propriété familiale hameau de montagne ferme Monténégro ... (Bjenv'nju da(n) la propriete familial amo d montanj - ferm Montenegro)
Otkuda dolazite?	D'où venez-vous? (Du v'ne vu?)
Kako ste?	Comment allez-vous? (Komo(n) ale-vu?)
Dobro, a Vi?	Bien et vous-même? (Bje(n) e vu mem?)
Kako ste putovali? Dobro prijatno	Comment s'est passé le voyage? Bien C'était agréable (Komo(n) se pase l vuajaž? Bje(n) Sete agreabl)
Izvolite, ovuda ovim putem	Je vous en prie, ici par ici (Ž vu zan pri par isi)
Izvinite oprostite Molim Vas...	Pardon Désolé S'il vous plaît ... (Pardo(n) - Dezole Sil vu ple)
Da li ste za neko osvježenje? Želite li neko osvježenje?	Souhaitez-vous prendre une boisson? Voulez-vous un rafraîchissement? (Suete-vu prandr in buaso(n) Vule-vu e(n) rafrešis-ma(n)?)
Kako je vaše ime kako se zovete?	Comment vous appelez-vous quel est votre nom? (Komo(n) vu apele vu Kel e votr no(m)?)
Moje ime je...	Je m'appelle ... (Ž mapel...)
Ovo je moja porodica	Ceci est ma famille (S si e ma famij)
Ovo je moja supruga sin kćerka majka otac brat sestra član porodice	Ceci est ma femme mon fils ma fille ma mère mon père mon frère ma sœur le membre de ma famille (S si e ma fam mo(n) fis ma fij ma mer mo(n) frer ma ser l mambr d ma famij)
Ovo je naša farma gazdinstvo selo	Ceci est notre ferme propriété familiale village (S si e notr ferm propriete familial vilaž)
Ovdje tamo je toalet	Ici là-bas il y a une toilette (Isi la ba il i a in tualet)
Ovdje tamo je parking	Ici là-bas il y a un parking (Isi la ba il i a a(n) parking)

RJEČNIK SA IZGOVOROM

Ovdje tamo je restoran	Ici là-bas il y a un restaurant (Isi la ba il i a an restora(n))
Ovdje tamo je soba	Ici là-bas il y a une chambre (Isi la ba il i a in šambr)
Ovdje tamo je štala skladište prostor za proizvodnju	Ici là-bas il y a une grange espace de stockage espace de production (Isi la ba il i a in granž espas d stokaž espas d produksjo(n))
Da li vam se sviđa smještaj hrana selo Crna Gora?	Aimez-vous le logement la cuisine le village le Monténégro? (Eme vu ložman la kuizin I vilaž I Montenegro?)
Kako ste zadovoljni sa smještajem hranom selom boravkom u CG?	Êtes-vous satisfait de l'hébergement de la restauration du village du séjour au Monténégro? Et vu satisfe d leberžman de la restorasjo(n) di vilaž di sežur o Montenegro?)
U koje vrijeme želite da doručujete ručate večerate...?	A quelle heure voulez-vous prendre votre petit-déjeuner déjeuner dîner ...?(A kel er vule vu prandr votr pti dežne dežne dine...?)
Gospodin gospođa	Monsieur Madame (Msje Madam)
Jeste li već bili u Crnoj Gori ovdje?	Avez-vous déjà visité le Monténégro Avez-vous déjà été ici? (Ave vu deža visite Montenegro ave vu deža ete isi?)
Želim ugodan boravak u našem selu Crnoj Gori!	Je vous souhaite un agréable séjour dans notre village au Monténégro! (Ž vu suet an agreabl sežur da(n) notr vilaž o Montenegro!)
Kako stići do...	Comment puis-je arriver à? (Komo(n) pui ž arive a...?)
U kom pravcu je...	Dans quelle direction se trouve? (Da(n) kel direksjo(n) s truv...?)
Hvala Hvala puno.	Merci Merci beaucoup. (Mersi Mersi boku.)
Nema na čemu.	Je vous en prie. (Ž vu za(n) pri.)
I drugi put.	Avec plaisir. (Avek plezir)
Drago mi je da vas vidim (opet)	Je suis content de vous (re)voir (Ž sjui konta(n) d vu r'vuvar.)
Kako je vaša porodica?	Comment va votre famille? (Komo(n) va votr famij?)
Hvala, svi su dobro.	Merci, tout le monde se porte bien. (Mersi, tu l mond se port bie(n).)
Doviđenja	Au revoir (O r'vuvar)
Nadam se da ćemo se vidjeti opet.	J'espère qu'on se reverra. (Žesper ko(n) s r'vera.)
Dođite nam opet.	Au plaisir de vous revoir. (O plezir d vu r'vuvar.)

Srećan put!	Bon voyage! (Bo(n) vuajaž.)
Bilo mi je zadovoljstvo Zadovoljstvo mi je Dra- go mi je	J'étais ravi(e) Je suis content(e) Je suis enchanté(e) (Žete ravi Ž sjui konta(n) Ž sjui anšante)
Žao mi je.	Je suis désolé(e) (Ž sjui dezole.)
OPŠTI IZRAZI	EXPRESSIONS GENERALES
Ko	Qui (Ki)
Šta	Quoi (Kua)
Kada	Quand (Kan)
Gdje	Où (U)
Zašto	Pourquoi (Purkua)
Kako	Comment (Komo(n))
Koliko	Combien (Kombje(n))
Ima nema	Il y a Il n'y a pas (Il ija Il nija pa)
Može ne može	C'est possible Ce n'est pas possible (Se posibl s ne pa posibl)
Da Ne	Oui non (Ui no(n))
Dobro loše	Bien mal (Bje(n) mal)
Sa bez	Avec sans (Avek sa(n))
Više manje	Plus moins (Plis (mua(n))
Veliko malo	Grand petit (Gran pti)
Dugo kratko	Long court (Lo(n) kur)
Lijevo desno pravo naprijed nazad	A gauche A droite tout droit avant en arrière (A goš a druat tu drua ava(n) a(n) arier)
Gore dolje	En haut en bas (An o a(n) ba)
Ovdje tamo	Ici là-bas (Isi la ba)
Blizu daleko	Proche loin (Proš lua(n))
Prije poslije	Avant après (Ava(n) apre)
Ispred iza	Devant derrière (D'van derijer)
Toplo hladno	Chaud froid (Šo frua)
Rano kasno	Tôt tard (To tar)
Otvoreno zatvoreno	Ouvert fermé (Uver ferme)
Ulaz izlaz	Entrée sortie (Antre sorti)
Guraj vuci	Pousser tirer (Puse tire)
Slobodno zauzeto	Libre occupé (Libr okipe)
Znate li...	Savez-vous ... (Save vu...?)
Gdje je....	Où est ... (U e)

Mogu li ... Šta je ovo...	Puis-je ... Qu'est-ce que c'est ... (Pui ž.... Kes k se...)
Koliko košta....	Combien ça coûte ... (Kombie(n) sa kut...)
DANI U SEDMICI	JOURS DE LA SEMAINE
Ponedjeljak	Lundi (Lendi)
Utorak	Mardi (Mardi)
Srijeda	Mercredi (Merkrdi)
Četvrtak	Jeudi (Žedi)
Petak	Vendredi (Vandr'di)
Subota	Samedi (Samedi)
Nedelja	Dimanche (Dimanš)
MJESECI	MOIS
Januar	Janvier (Žanvije)
Februar	Février (Fevrije)
Mart	Mars (Mars)
April	Avril (Avril)
Maj	Mai (Me)
Jun	Juin (Žua (n))
Jul	Juillet (Žuije)
Avgust	Août (Ut)
Septembar	Septembre (Septambr)
Oktoabr	Octobre (Oktobr)
Novembar	Novembre (Novambr)
Decembar	Décembre (Desambr)
GODIŠNJA DOBA	LES SAISONS
Ljeto	Été (Ete)
Jesen	Automne (Oton)
Zima	Hiver (Iver)
Proljeće	Printemps (Prenta(m))
VRIJEME	LA MÉTÉO
Kakvo će vrijeme biti danas?	Quel temps fait-t-il aujourd'hui? (Kel ta (m) fe til ož urdjui?)
Lijepo je vrijeme	Il fait beau (Il fe bo)
Sunčano je	Il y a du soleil (Il i a di solej)
Pada kiša	Il pleut (Il ple)
Vruće je	Il fait chaud (Il fe šo)
Hladno je	Il fait froid (Il fe frua)

OSNOVNI BROJEVI	NOMBRES CARDINAUX
Nula	Zéro (Zero)
Jedan	Un (En)
Dva	Deux (De(o))
Tri	Trois (Trua)
Četiri	Quatre (Katr)
Pet	Cinq (Senk)
Šest	Six (Sis)
Sedam	Sept (Set)
Osam	Huit (Uit)
Devet	Neuf (Nef)
Deset	Dix (Dis)
Jedanaest	Onze (Onz)
Dvanaest	Douze (Duz)
Trinaest	Treize (Trez)
Četrnaest	Quatorze (Katorz)
Petnaest	Quinze (Kenz)
Šesnaest	Seize (Sez)
Sedamnaest	Dix-sept (Di set)
Osamnaest	Dix-huit (Diz uit)
Devetnaest	Dix-neuf (Diz nef)
Dvadeset	Vingt (Ve(n))
Dvadeset jedan	Vingt et un (Ventea(n))
Dvadeset dva	Vingt-deux (Ven de)
Trideset	Trente (Trant)
Četrdeset	Quarante (Karant)
Pedeset	Cinquante (Senkant)
Šezdeset	Soixante (Suasant)
Sedamdeset	Soixante-dix (Suasant dis)
Osamdeset	Quatre-vingt (Katr van)
Devedeset	Quatre-vingt-dix (Katr va(n) dis)
Sto	Cent (San)
Hiljadu	Mille (Mil)
Milion	Million (Milio(n))
REDNI BROJEVI	NOMBR ORDIANO
Prvi	Premier (Premije)

Drugi	Deuxième (Dezijem)
Treći	Troisième (Truazjem)
Četvrti	Quatrième (Katrijem)
Peti	Cinquième (Senkjem)
Šesti	Sixième (Sizjem)
Sedmi	Septième (Setjem)
Osmi	Huitième (Uitjem)
Deveti	Neuvième (Nevjem)
Deseti	Dixième (Dizjem)
Dvadeseti	Vingtième (Vantjem)
Trideseti	Trentième (Trantjem)
Stoti	Centième (Santjem)
JELO HRANA I PIĆE	NOURRITURE PLATS ET BOISSONS
Doručak	Petit déjeuner (Pti dežne)
Ručak	Déjeuner (Dežne)
Večera	Dîner (Dine)
Piknik	Pique-nique (Pik- nik)
Lanč paket	Déjeuner à emporter (Dežne a amporte)
Obrok	Repas (Repa)
Marenda	Gouter (Gute)
Predjelo	Hors d'œuvre (Or d'ovr)
Glavno jelo	Plat principal (Pla prensipal)
Salata	Salade (Salad)
Desert	Dessert (Deser)
NAMIRNICE	ALIMENTS
Kafa kuvana kafa	Café café local (Kafe kafe lokal)
Mlijeko (toplo hladno)	Lait (chaud froid) (Le (šo frua))
Jogurt	Yaourt (Jaur)
Kiselo mlijeko	Lait caillé (Le kaje)
Pavlaka	Crème fraîche (Krem freš)
Kajmak	Kajmak (fromage blanc local) (Kajmak)
Čaj	Thé (Te)
Kakao	Cacao (Kakao)
Maslac	Beurre (Ber)
Džem	Confiture (Konfitjur)
Med	Miel (Mjel)
Šećer	Sucre (Sjukr)

Jaje (prženo kuvano)	Œuf (au plat à la coque) (Ef (o pla a la kok))
Omlet (šunka sir)	Omelette (jambon fromage) (Omlet (žambon - fromaž))
Pršut	Jambon fumé (Žambo(n) fime)
Suva govedina	Jambon de bœuf (Žambo(n) d bef)
Sir	Fromage (Fromaž)
Hljeb	Pain (pe(n))
- Bijeli	- de blé (-d ble)
- Crni	- aux céréales (-o sereal)
- Ražani	- de seigle (-d segl)
Supa Čorba	Soupe potage (Sup potaž)
Maslinovo ulje	Huile d'olive (Uil d'oliv)
Vino	Vin (Ve(n))
Sirće	Vinaigre (Vinegr)
Pečurke	Champignons (Šampinjo(n))
Pita	Feuilleté (Fejte)
Cicvara	Cicvara (bouillie à base de fromage local) (Cicvara)
Kačamak	Kaçamak (bouillie à base de maïs) (Kačamak)
RIBA	POISSON
Jegulja	Anguille (Angij)
Pastrmka	Truite (Truit)
Krap	Carpe (Karp)
Ukljeva	Morne (Morn)
Oslić	Merlu (Merli)
Školjke	Coquillages (Kokijaž)
Morski plodovi	Fruits de mer (Frui d mer)
JELA SA MESOM	PLAT A BASE DE VIANDE
Govedina (kuvano pečeno)	Bœuf (vapeur au four) (Bef (vaper o fur))
Teletina	Veau (Vo)
Svinjetina	Porc (Por)
Ovčetina	Mouton (Muto(n))
Kastradina	Mouton fumé (spécialité locale) (Muto(n) fime)
Jaretina	Chevreau (Ševro)
Jagnjetina	Agneau (Anjo)
Gulaš	Goulasch (Gulaš)
Čorba	Chorba (potage) (čorba (potaž))

DESERT	DESSERT
Kolač	Gâteau (Gato)
Torta	Tarte (Tart)
Kompot	Compote (Kompot)
Sladoled	Glace (Glas)
NAČINI PRIPREME	MODES DE PREPARATION
Kuvan	Vapeur (Vaper)
Pečen	Rôti (Roti)
Pohovan	Pané (Pane)
Pržen	Frit (Fri)
Dimljen	Fumé (Fime)
Svjež	Frais (Fre)
Miješan	Mixte (Mikst)
Vruć	Chaud (Šo)
Smrznut	Congelé (Kon'žle)
Hladan	Froid (Frua)
Na žaru	Sur le grill (Sjur l gril)
Na ražnju	À la broche (A la broš)
Sladak	Doux (Du)
Gorak	Amer (Amer)
Slan	Salé (Sale)
Kiseo	Aigre (Egr)
ZAČINI	EPICES
Biber	Poivre (Puavr)
Cimet	Cannelle (Kanel)
Ren	Raifort (Refor)
Luk bijeli	Oignon blanc (Onio(n) bla(n))
Luk crveni	Oignon rouge (Onio(n) ruž)
Sirće	Vinaigre (Vinegr)
Paprika	Paprika doux (Paprika du)
Peršun	Persil (Persil)
So	Sel (Sel)
Šećer	Sucre (Sjukr)
Ulje	Huile (Uil)
POVRĆE	LÉGUMES
Blitva	Blette (Blet)
Bundevea	Citrouille (Sitruj)

Céler	Célieri (Seleri)
Karfiol	Chou-fleur (Šu fler)
Pečurke	Champignons (Šampinjo(n))
Pasulj	Haricots (Ariko)
Grašak	Petits pois (Pti' pua)
Krastavac	Concombre (Ko(n)kombr)
Kupus	Chou (Šu)
Šargarepa	Carotte (Karat)
Paprika	Poivron (Puavro(n))
Paradaiz	Tomate (Tomat)
Rotkvica	Radis (Radi)
Salata	Salade verte (Salad vert)
Španać	Épinards (Epinar)
Šparoga	Asperge (Asperž)
PRILOZI	ACCOMPAGNAMENT
Krompir (pečeni kuvani)	Pommes de terre (au four vapeur) (Pom d ter (o fur vaper))
Riža	Riz (Ri)
Tjestenina pašta	Vermicelles Pâtes (Vermisel Pat)
VOĆE	FRUIT
Borovnica	Myrtille (Mirtij)
Breskva	Pêche (Peš)
Dinja	Courge (Kurž)
Dunja	Coing (Kue(n))
Grožđe	Raisins (Reze(n))
Jagoda	Fraise (Frez)
Jabuka	Pomme (Pom)
Kajsija	Abricot (Abriko)
Kesten	Châtaigne (Šatenj)
Kruška	Poire (Puar)
Kupina	Mûre (Mir)
Limun	Citron (Sitro(n))
Lubenica	Pastèque (Pastek)
Lješnik	Noisette (Nuazet)
Malina	Framboise (Frambuaz)
Maslina	Olive (Oliv)
Mušmula	Nèfle (Nefl)

Narandža	Orange (Oranž)
Orah	Noix (Nua)
Ribizle	Groseille (Grozej)
Smokva	Figue (Fig)
Šljiva	Prune (Prjun)
Trešnja	Cerise (S'riz)
Višnja	Griotte (Griot)
PIĆA	BOISSONS
Bezalkoholna pića	Boissons non alcoolisées (Buason non alkolize)
Voda	Eau (O)
Kisjela voda	Eau pétillante (O petijant)
Limunada	Limonade (Limonad)
Voćni sirup	Sirop fruité (Siro fruité)
Sok	Jus (žu)
Alkoholna pića	Boissons alcoolisées (Buason alkolize)
Vino (bijelo crno)	Vin blanc noir (Ve(n) blan nuar)
Pivo (svijetlo tamno)	Bière (blanche brune) (Bjer (blanš brin))
Rakija	Brandy (Brendi)
Medovina	Alcool à base de miel (Alkol a baz d mjel)
Viski	Whisky (Viski)
Konjak	Cognac (Konjak)
Rum	Rhum (Rom)
Liker	Liqueur (Liker)
AKTIVNOSTI U PRIRODI	ACTIVITES DANS LA NATURE
Izlet	Voyage (Vuajaž)
Obilazak	Tour (Tur)
Rafting	Rafting (Rafting)
Muzej	Musée (Mize)
Planina planinarenje	Montagne randonnée (Montanj randone)
Plivanje	Natation (Natasjo(n))
Sport lopta	Sport balle (Spor bal)
Fudbal košarka odbojka golf	Football basketball volleyball golf (Fudbol -basketbol volebol golf)
Ronjenje	Plongée (Plonže)
Planinarenje vožnja bicikla	Randonnée VTT (Randone vetete)
Biciklo auto autobus džip kamion brod avion helikopter	Vélo voiture bus jeep camion navire avion hélicoptère (Velo vuatir bis džip kamjo(n) navir avjo(n) elikopter)

ATV Quad	VTT Quad (Vetete kuad)
Krplje	Raquette de neige (Raket d než)
Skije Skijanje	Les ski Le ski (Le ski I ski)
Nacionalni park park prirode	Parc national parc naturel (Park nasjonal park naturel)
Planina rijeka potok more jezero	Montagne rivière ruisseau mer lac (Montan- j rivjer ruiso mer lak)
Šuma drvo biljka životinja	Forêt bois plante animal (Fore bua plant - animal)
Opasno nije opasno	Dangereux Pas dangereux (Danžre(o) pa danžre(o))
Naporno lako	Niveau soutenu niveau facile (Nivo sut'ni nivo fasil)
Oprema	Équipement (Ekipma(n))
Upomoć poziv upomoć	Au secours Appelez au secours (O s'kur ap'le o s'kur)
PLAĆANJE PRODAJA	PAIEMENT VENTE
Izvolite račun	Voilà votre addition (Vuala votr adisjo(n))
Nije skupo Vrlo kvalitetno Vrlo povoljno	Pas cher de bonne qualité très intéressant (Pa šer d bon kalite tre anterasa(n))
Gotovina kartica	Liquide carte (Likid kart)
Račun, molim.	L'addition, s'il vous plaît. (Ladisjo(n), sil vu ple)
Odvojeno plaćanje, molim vas.	Paiement séparé, s'il vous plaît. (Pema(n) se- pare, sil vu ple.)
Popust	Remise (Remiz)
Besplatno gratis	Gratuit (Gratui)
PDV Porez	TVA taxes (TVA taks)
U redu je OK	C'est bon c'est ok (Se bo(n) se oke)
BOLEST I LJEKOVI	MALADIES ET MEDICAMENTS
Prva pomoć	Premier secours (Premje sekur)
Imate li nešto za...?	Avez-vous quelque chose contre ...? (Ave-vu kelk šoz kontr...?)
- Prehladu	- le rhume (-l rjum)
- Kašalj	- la toux (-la tu)
- Grip	- la grippe (-la grip)
- Glavobolju	- le mal de tête (-l mal d tet)
- Temperaturu	- la fièvre (-la fievr)
- Dijareja	- la diarrhée (-la dijare)
- Posjekotine	- les écorchures (-lez ekoršjur)
- Opekotine	- les brûlures (-le brjulir)

Alergičan čna sam na...	Je suis allergique à ... (Ž sjui aleržik a...)
Ujela me zmija osa stršljen pauk	J'ai été mordu(e) par un serpent une guêpe un frelon une araignée (Žete mordi par l serpa(n) in gep a(n) frelon in arenje)
Imam mučninu	J'ai des nausées (Že de noze)
Sunčanica mučnina od putovanja	J'ai eu une insolation J'ai la nausée de voyage (Že i in ensolasjo(n) Že la noze d vuajaž)
OSTALO	AUTRE
Bolnica škola pošta prodavnica restoran mjenjačnica	Hôpital école bureau de post magasin restaurant bureau de change (Opital e-kol biro d post magazen restora(n) biro d šanž)
Telefon (fiksni mobilni)	Téléphone fixe mobile (Telefon fiks mobil)
Kompjuter Internet WiFi šifra	Ordinateur Internet code WiFi (Ordianter en-ternet kod Vi Fi)
Elektronska pošta	E-mail (I mejl)
Telegram	Télégramme (Telegram)
Poruka	Message (Mesaž)
Razglednica markica	Carte postale timbre (Kart postal tembr)
Info punkt	Point info (Pua(n) enfo)
Boravišna taksa	Taxe de séjour (Taks d sežur)
Suvenir ručno pravljen domaći(e)	Souvenir fait à la main fait maison (Suv'nir fe a la me(n) fe mezo(n))

POZDRAVLJANJE PREDSTAVLJANJE	ПРИВЕТСТВИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
Dobro jutro dobar dan dobro veče	Доброе утро добрый день добрый вечер (dobraje utro dobrij večer)
Doviđenja	До свидания (do svidanija)
Laku noć	Спокойной ночи (spakojnaj noći)
Prijatno veče želim	Приятного вечера (ptijatnava večira)
Ugodan dan želim	Хорошего дня (haraševa dnja)
Kako ste spavali?	Как вы спали? (kak vi spali)
Dobrodošli u seosko domaćinstvo katun farmu Crnu Goru...	Добро пожаловать в сельский дом на высокогорное пастбище на ферму в Черногорию... (dabro požalavatj v seljskij dom na visokagornaje pasbišje na fermu v čirnagoriju)
Otkuda dolazite?	Откуда вы приехали? (atkuda vi prijahali?)
Kako ste?	Как вы? (kak vi?)
Dobro, a Vi?	Хорошо, а вы? (harašo, a vi?)
Kako ste putovali? Dobro prijatno	Как вы путешествовали? Хорошо приятно (kak vi putešestvavali? harašo prijatna)
Izvolite, ovuda ovim putem	Пожалуйста, сюда этой дорогой (pažalusta sjuda etaj darogaj)
Izvinite oprostite Molim Vas...	Извините простите Пожалуйста... (izvinitje prostiti požalusta)
Da li ste za neko osvježenje? Želite li neko osvježenje?	Вы хотите что-нибудь выпить? Вы желаете что-нибудь выпить? (vi hatitje šta nibudj vipitj?)
Kako je vaše ime kako se zovete?	Как Вас зовут? (kak vas zavut?)
Moje ime je...	Меня зовут... (minja zavut...)
Ovo je moja porodica	Это моя семья (eta maja simja)
Ovo je moja supruga sin kćerka majka otac brat sestra član porodice	Это моя супруга сын дочь мать отец брат сестра член семьи (eta maja supru ga sin doć matj brat sestra član semji)
Ovo je naša farma gazdinstvo selo	Это наша ферма хозяйство село (eta naša ferma hazjajstva silo)
Ovdje tamo je toalet	Здесь там туалет (zdesj tam tualet)
Ovdje tamo je parking	Здесь там парковка (zdesj tam parkofka)
Ovdje tamo je restoran	Здесь там ресторан (zdesj tam ristanar)
Ovdje tamo je soba	Здесь там комната (zdesj tam komnata)

RJEČNIK SA IZGOVOROM

Ovdje tamo je štala skladište prostor za proizvodnju	Здесь там стояло склад помещение для производства (zdesj tam stojla, sklad, pamešjenije dlja praiizvoctva)
Da li vam se sviđa smještaj hrana selo Crna Gora?	Вам нравится размещение питание село - Черногория? (vam pravica razmišjenije pitanije silo čirnagorija?)
Kako ste zadovoljni sa smještajem hranom selom boravkom u CG?	Вы довольны размещением питанием селом пребыванием в Черногории? (vi davoljni razmišjenijem pitanijem silom pribivanijem v čirnagoriji?)
U koje vrijeme želite da doručujete ručate večerate...?	В какое время Вы хотите завтракать обедать ужинать...? (v kakoje vrijeme vi hatiti zavtrakatj abedatj užinatj...?)
Gospodin gospođa	Господин госпожа (gaspadin gaspaža)
Jeste li već bili u Crnoj Gori ovdje?	Вы раньше были в Черногории здесь? (vi ranjši bili v čirnagoriji zdesj?)
Želim ugodan boravak u našem selu Crnoj Gori!	Желаю приятного пребывания в нашем селе Черногории! (žilaju prijatna pribivanja v našim silje čirnagoriji!)
Kako stići do...	Как добраться до...? (kak dabraca do...?)
U kom pravcu je...	В каком направлении ...? (f kakom napravljeniji...?)
Hvala Hvala puno.	Спасибо большое спасибо. (spasiba baljšoje spasiba)
Nema na čemu.	Не за что. (nje za šta)
I drugi put.	Всегда пожалуйста. (vsigda pažalusta)
Drago mi je da vas vidim (opet)	Рад рада Вас видеть (снова) (rad rada vas viditj снова)
Kako je vaša porodica?	Как Ваша семья? (kak vaša simja?)
Hvala, svi su dobro.	Спасибо, у всех всё хорошо. (spasiba, u vseh vsjo harašo)
Doviđenja	До свидания. (da svidanija)
Nadam se da ćemo se vidjeti opet.	Надеюсь, мы снова увидимся (nadejusj mi снова uvidimsja)
Dođite nam opet.	Приезжайте к нам опять. (priježajti k nam arjatj)
Srećan put!	Счастливого пути! (šjaslivaga puti!)
Bilo mi je zadovoljstvo Zadovoljstvo mi je Drago mi je	Мне было приятно Мне приятно Я рад рада (mne bila prijatna mne prijatna ja rad rada)

Žao mi je.	Мне жаль. (mne žalj)
OPŠTI IZRAZI	EXPRESSIONS GENERALES
Ko	Кто (kto)
Šta	Что (što)
Kada	Когда (kada)
Gdje	Где (gdje)
Zašto	Почему (račimu)
Kako	Как (kak)
Koliko	Сколько (skoljka)
Ima nema	Есть нет (jestj net)
Može ne može	Можно нельзя (možna niljza)
Da Ne	Да Нет (da net)
Dobro loše	Хорошо плохо (harašo ploha)
Sa bez	С без (s bez)
Više manje	Больше меньше (boljši menjši)
Veliko malo	Большое маленькое (baljšoje malinjkae)
Dugo kratko	Длинное короткое (dlinaje karotkaje)
Lijevo desno pravo naprijed nazad	Налево направо прямо вперёд назад (nalj eva naprava prjama vprjod nazat)
Gore dolje	Вверх вниз (fverh vnis)
Ovdje tamo	Здесь там (sdesj tam)
Blizu daleko	Близко далеко (bliska daliko)
Prije poslije	До после (do poslji)
Ispred iza	Перед сзади (perid szadi)
Toplo hladno	Тепло холодно (tiplo holadna)
Rano kasno	Рано поздно (rana pozna)
Otvoreno zatvoreno	Открыто закрыто (atkrita zakrita)
Ulaz izlaz	Вход выход (fhot vihat)
Guraj vuci	От себя на себя (at sibja na sibja)
Slobodno zauzeto	Свободно занято (svabodna zanjata)
Znate li...	Вы знаете...(vi znajiti...)
Gdje je....	Где...(gdje...)
Mogu li ... Šta je ovo...	Можно ли...(možna li...)
Koliko košta....	Что это...(šta eta...)
DANI U SEDMICI	ДНИ НЕДЕЛИ
Ponedjeljak	Понедельник (panideljnik)

Utorak	Вторник (ftornik)
Srijeda	Среда (srida)
Četvrtak	Четверг (čitverh)
Petak	Пятница (pjatnica)
Subota	Суббота (subota)
Nedelja	Воскресенье (vaskrisenje)
MJESECI	МЕСЯЦЫ
Januar	Январь (janvarj)
Februar	Февраль (fivralj)
Mart	Март (mart)
April	Апрель (aprelj)
Maj	Май (maj)
Jun	Июнь (ijunj)
Jul	Июль (ijulj)
Avgust	Август (avgust)
Septembar	Сентябрь (sintjabrj)
Oktobar	Октябрь (aktjabrj)
Novembar	Ноябрь (najabrj)
Decembar	Декабрь (dikabrj)
GODIŠNJA DOBA	ВРЕМЕНА ГОДА
Ljeto	Лето (ljeta)
Jesen	Осень (osenj)
Zima	Зима (zima)
Proljeće	Весна (visna)
VRIJEME	ПОГОДА
Kakvo će vrijeme biti danas?	Какая погода будет сегодня? (kakaja pagoda budit sivodnja?)
Lijepo je vrijeme	Хорошая (harošaja)
Sunčano je	Солнечно (solnična)
Pada kiša	Идёт дождь (idjot doždj)
Vruće je	Жарко (žarka)
Hladno je	Холодно (holadna)
OSNOVNI BROJEVI	КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ ЧИСЛИТЕЛЬНЫЕ
Nula	Ноль (nolj)
Jedan	Один (adin)
Dva	Два (dva)
Tri	Три (tri)

Četiri	Четыре (čitiri)
Pet	Пять (pјatј)
Šest	Шесть (šestј)
Sedam	Семь (semј)
Osam	Восемь (vosimј)
Devet	Девять (dјevјatј)
Deset	Десять (desјatј)
Jedanaest	Одиннадцать (adinacatј)
Dvanaest	Двенадцать (dvinacatј)
Trinaest	Тринадцать (trinacatј)
Četrnaest	Четырнадцать (čitirnacatј)
Petnaest	Пятнадцать (pitnacatј)
Šesnaest	Шестнадцать (šisnacatј)
Sedamnaest	Семнадцать (simnacatј)
Osamnaest	Восемнадцать (vasimnacatј)
Devetnaest	Девятнадцать (divitnacatј)
Dvadeset	Двадцать (dvacatј)
Dvadeset jedan	Двадцать один (dvacatј adin)
Dvadeset dva	Двадцать два (dvacatј dva)
Trideset	Тридцать (tricatј)
Četrdeset	Сорок (sorak)
Pedeset	Пятьдесят (pidisјat)
Šezdeset	Шестьдесят (šisdisјat)
Sedamdeset	Семьдесят (semјdisјat)
Osamdeset	Восемьдесят (vosimdisјat)
Devedeset	Девяносто (divinosta)
Sto	Сто (sto)
Hiljadu	Тысяча (tisića)
Milion	Миллион (milion)
REDNI BROJEVI	ПОРЯДКОВЫЕ ЧИСЛИТЕЛЬНЫЕ
Prvi	Первый (pervij)
Drugi	Второй (vtaroј)
Treći	Третий (tretij)
Četvrti	Четвёртый (čitvjortij)
Peti	Пятый (pјatij)
Šesti	Шестой (šistoj)
Sedmi	Седьмой (sidјmoј)

Osmi	Восьмой (vasjmoj)
Deveti	Девятый (divjatij)
Deseti	Десятый (disjatij)
Dvadeseti	Двадцатый (dvacatij)
Trideseti	Тридцатый (tricatij)
Stoti	Сотый (sotij)
JELO HRANA I PIĆE	БЛЮДО ЕДА И НАПИТКИ
Doručak	Завтрак (zaftrak)
Ručak	Обед (abet)
Večera	Ужин (užin)
Piknik	Пикник (piknik)
Lanč paket	Ланч-пакет (lanč paket)
Obrok	Приём пищи (prijom pišji)
Marenda	Второй завтрак Полдник (vtaroj zaftrak poldnik)
Predjelo	Закуска (zakuska)
Glavno jelo	Главное блюдо (glavna je bljuda)
Salata	Салат (salat)
Desert	Десерт (disert)
NAMIRNICE	ПРОДУКТЫ
Kafa kuvana kafa	Кофе местный чёрный кофе (kofje mesnij čaj)
Mlijeko (toplo hladno)	Молоко (горячее холодное) (malako garjačije halodnaje)
Jogurt	Йогурт (jogurt)
Kiselo mlijeko	Простокваша (prastakvaša)
Pavlaka	Сметана (smitana)
Kajmak	Каймак (kajmak)
Čaj	Чай (čaj)
Kakao	Какао (kakao)
Maslac	Масло (masla)
Džem	Джем (đem)
Med	Мёд (mjot)
Šećer	Сахар (sahar)
Jaje (prženo kuvano)	Яйцо (жареное варёное) (jajco žarina je varjona je)
Omlet (šunka sir)	Омлет (ветчина сыр) (amlet vičina sir)
Pršut	Пршут (pršut)

Suva govedina	Вяленая говядина (vjalinaja gavjadina)
Sir	Сыр (sir)
Hljeb	Хлеб (hljeb)
- Bijeli	- Белый (bjelij)
- Crni	- Чёрный (čornij)
- Ražani	- Ржаной (ržanoj)
Supa Čorba	Суп Чорба (sup čorba)
Maslinovo ulje	Оливковое масло (alifkavaje masla)
Vino	Вино (vino)
Sirće	Уксус (uksus)
Pečurke	Грибы (gribi)
Pita	Пирог (piroh)
Cicvara	Цицвара (cicvara)
Kačamak	Качамак (kačamak)
RIBA	РЫБА
Jegulja	Угорь (ugarj)
Pastrmka	Форель (farelj)
Krap	Карп (karp)
Ukljeva	Уклейка (ukljeja)
Oslić	Хек (hjek)
Školjke	Моллюски (maljuski)
Morski plodovi	Морепродукты (moriprodukti)
JELA SA MESOM	МЯСНЫЕ БЛЮДА
Govedina (kuvano pečeno)	Говядина (варёная запечённая) (gavjadina varjonaja zaričjonaja)
Teletina	Телятина (tiljatina)
Svinjetina	Свинина (svinina)
Ovčetina	Баранина (baranina)
Kastradina	Козлятина (kazljatina)
Jagnjetina	Ягнятина (jignjatina)
Gulaš	Гуляш (guljaš)
Čorba	Чорба (čorba)
DESERT	ДЕСЕРТ
Kolač	Пирожное (pirožnaje)
Torta	Торт (tort)
Kompot	Компот (kampot)
Sladoled	Мороженое (marožnaje)

NAČINI PRIPREME	СПОСОБ ПРИГОТОВЛЕНИЯ
Kuvan	Вареный (varjenij)
Pečen	Запечённый (zapičjonij)
Pohovan	В панировке (f panirofki)
Pržen	Жареный (žarinij)
Dimljen	Копчёный (žarinij)
Svjež	Свежий (svežij)
Miješan	Микс (miks)
Vruć	Горячий (garjačij)
Smrznut	Замороженный (zamarožinij)
Hladan	Холодный (halodnij)
Na žaru	На углях (na ugljah)
Na ražnju	На вертеле (na vertilje)
Sladak	Сладкий (slatkij)
Gorak	Горький (gorjkij)
Slan	Солёный (saljonij)
Kiseo	Кислый (kislj)
ZAČINI	СПЕЦИИ
Biber	Перец (pjeric)
Cimet	Корица (karica)
Ren	Хрен (hren)
Luk bijeli	Чеснок (čisnok)
Luk crveni	Лук красный (luk krasnij)
Sirće	Уксус (uksus)
Paprika	Перец красный (peric krasnij)
Peršun	Петрушка (pitruška)
So	Соль (solj)
Šećer	Сахар (sahar)
Ulje	Подсолнечное масло (padsolničnaje masla)
POVRĆE	ОВОЩИ
Blitva	Мангольд (mangoljt)
Bundeva	Тыква (tikva)
Celer	Сельдерей (siljdirej)
Karfiol	Цветная капуста (cvitnaja kapusta)
Pečurke	Грибы (gribi)
Pasulj	Фасоль (fasolj)
Grašak	Горошек (garošik)

Krastavac	Огурец (agurec)
Kupus	Капуста (kapusta)
Šargarepa	Морковь (markofj)
Paprika	Перец (peric)
Paradaiz	Помидор (pamidor)
Rotkvica	Редиска (ridiska)
Salata	Салат (salat)
Spanać	Шпинат (špinat)
Šparoga	Спаржа (sparža)
PRILOZI	ГАРНИРЫ
Krompir (pečeni kuvani)	Картофель (запечённый варёный) (kartofilj zaričjonij varjonij)
Riža	Рис (ris)
Tjestenina pašta	Макароны паста (makaroni pasta)
VOĆE	ФРУКТЫ
Borovnica	Черника (čirnika)
Breskva	Персик (persik)
Dinja	Дыня (dinja)
Dunja	Виноград (vinagrat)
Grožđe	Клубника (klubnika)
Jagoda	Яблоко (jablaka)
Jabuka	Абрикос (abrikos)
Kesten	Каштан (kaštan)
Kruška	Груша (gruša)
Kupina	Ежевика (jiživika)
Limun	Лимон (limon)
Lubenica	Арбуз (arbus)
Lješnik	Фундук (funduk)
Malina	Малина (malina)
Maslina	Маслины (maslini)
Mušmula	Мушмула (mušmula)
Narandža	Апельсин (apiljsin)
Orah	Грецкий орех (greckij areh)
Ribizle	Смородина (smarodina)
Smokva	Инжир (inžir)
Šljiva	Слива (sliva)
Trešnja	Черешня (čirješnja)

Višnja	Вишня (višnja)
PIĆA	НАПИТКИ
Bezalkoholna pića	Безалкогольные напитки (bezalkogoljniji napitki)
Voda	Вода (vada)
Kisjela voda	Минеральная вода (miniraljnaja vada)
Limunada	Лимонад (limanat)
Voćni sirup	Фруктовый сироп (fruktovij sirop)
Sok	Сок (sok)
Alkoholna pića	Алкогольные напитки (alkagoljniji napitki)
Vino (bijelo crno)	Вино (белое красное) (vino bjelaje krasnaje)
Pivo (svijetlo tamno)	Пиво (светлое тёмное) (piva svetlaje tjomnaje)
Rakija	Ракия (rakija)
Medovina	Медовуха (midavuha)
Viski	Виски (viski)
Konjak	Коньяк (kanjak)
Rum	Ром (rom)
Liker	Ликёр (likjor)
AKTIVNOSTI U PRIRODI	ВРЕМЯПРЕПРОВОЖДЕНИЕ НА ПРИРОДЕ
Izlet	Экскурсия (ekskursija)
Obilazak	Осмотр (asmotr)
Rafting	Рафтинг (rafting)
Muzej	Музей (muzej)
Planina planinarenje	Гора альпинизм (gara alpinizm)
Plivanje	Плавание (plavanje)
Sport lopta	Спорт мяч (sport mjač)
Fudbal košarka odbojka golf	Футбол баскетбол волейбол гольф (futbol basketbol valibol goljf)
Ronjenje	Дайвинг (dajving)
Planinarenje vožnja bicikla	Поход езда на велосипеде (pahot jezda na vilasipjedji)
Biciklo auto autobus džip kamion brod avion helikopter	Велосипед автомобиль автобус джип грузовик корабль самолёт вертолёт (vilasipjet aftamabilj aftobus džip gruzavik karablj samaljot virtualjot)
ATV Quad	ATV Quad (ajtivi kvad)
Krplje	Снегоступы (snjegastupi)
Skije Skijanje	Лыжи Катание на лыжах (liži katanije na ližah)

Nacionalni park park prirode	Национальный парк парк природы (nacionalniji park park prirodi)
Planina rijeka potok more jezero	Гора река ручей море озеро (gara rika ručej morje ozira)
Šuma drvo biljka životinja	Лес дерево растение животное (ljes deriva rastjenije životnaje)
Opasno nije opasno	Опасно не опасно (apasna ni apasna)
Naporno lako	Тяжело легко (tjžiilo lihko)
Oprema	Снаряжение (snarjaženije)
Upomoć poziv upomoć	Помощь звать на помощь (romašj zvatj na romašj)
PLAĆANJE PRODAJA	ОПЛАТА ПРОДАЖА
Izvolite račun	Возьмите счёт, пожалуйста (vazjmiti šjot pažalusta)
Nije skupo Vrlo kvalitetno Vrlo povoljno	Недорого Очень качественно Очень недорого (nidoraga očinj kačistvina očinj njidoraga)
Gotovina kartica	Наличные карта (naličnije karta)
Račun, molim.	Счёт, пожалуйста (šjot pažalusta)
Odvojeno plaćanje, molim vas.	Оплата отдельно для каждого, пожалуйста (aplata atdjeljna dlja každava pažalusta)
Popust	Скидка (skitka)
Besplatno gratis	Бесплатно гратис (bisplatna gratis)
PDV Porez	НДС Налог (endees naloh)
U redu je OK	Все в порядке ОК (vsjo f parjatki okjej)
BOLEST I LJEKOVI	БОЛЕЗНИ И ЛЕКАРСТВА
Prva pomoć	Первая помощь (pervaja romašj)
Imate li nešto za...?	У вас есть что-нибудь от...? (u vas jestj šta nibudj ot...?)
- Prehladu	- Простуды (prastudi)
- Kašalj	- Кашля (kašlja)
- Grip	- Гриппа (gripa)
- Glavobolju	- Головной боли (galavnoj bolji)
- Temperaturu	- Температуры (timpiraturi)
- Dijareja	- Диареи (diareji)
- Posjekotine	- Порезов (parezaf)
- Opekotine	- Ожогов (ažogaf)
Alergičan čna sam na...	У меня аллергия на... (u minja alirgija na ...)
Ujela me zmija osa stršljen pauk	Меня укусила змея оса шершень паук (minja ukusila zmija asa šeršinj pauk)

Imam mučninu	Меня тошнит (minja tašnit)
Sunčanica mučnina od putovanja	У меня солнечный удар меня укачивает в дороге (u minja solničnij udar minja ukačivait f darogi)
OSTALO	ОСТАЛЬНОЕ
Bolnica škola pošta prodavnica restoran mjenjačnica	Больница школа почта магазин ресторан пункт обмена валюты (baljnica škola pošta magazin ristarani punkt abmjena valjuti)
Telefon (fiksni mobilni)	Телефон стационарный мобильный (tilifon stacianarnij mabiljnij)
Kompjuter Internet WiFi šifra	Компьютер Интернет шифр WiFi (kampjuter internet vajfaj)
Elektronska pošta	Электронная почта (elektronaža pošta)
Telegram	Телеграмма (tiligrama)
Poruka	Сообщение (saapšjenje)
Razglednica markica	Открытка марка (atkritka marka)
Info punkt	Инфо пункт (infa punkt)
Boravišna taksa	Туристический налог (turističiskij naloh)
Suvenir ručno pravljen domaći(e)	Сувенир ручная работа домашний(-ее) (suvinir ručnaja rabota damašnjij-jeje)

VAŽNI BROJEVI

CALL CENTAR (TURISTIČKI SERVIS - INFORMACIJE, POHVALE I ŽALBE)

Tel: 0 8000 1300

callcenter@montenegro.travel

NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE

Tel: +382 (0)77 100 001

info@montenegro.travel

www.montenegro.travel

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Tel: +382 (0)20 446 200

www.mrt.gov.me

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Tel: +382 (0)20 482-278

www.minpolj.gov.me

NACIONALNI PARKOVI CRNE GORE

Tel: +382 (0)20 601 015

npcg@nparkovi.me

www.nparkovi.me

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

080 555 555

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA ZA BJELASICU, KOMOVE I PROKLETIJE

tel: +382 (0)51 237-004

www.bjelasica-komovi.me

UDRUŽENA SEOSKA DOMAĆINSTVA CRNE GORE

info@ruralholiday.me, www.ruralholiday.me

AERODROMI CRNE GORE - www.montenegroairports.com

Aerodrom Podgorica (TGD): +382 (0)20 444 244

Aerodrom Tivat (TIV): +382 (0)32 670 975

AUTOBUSKE STANICE - www.busticket4.me

ŽELJEZNIČKE STANICE - www.zcg-prevoz.me

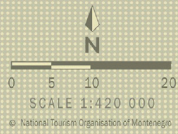
Podgorica: +382 (0)20 441 211

Bar: +382 (0)30 301 615

Bijelo Polje: +382 (0)50 478 560

Nikšić: +382 (0)50 211 912

MONTENEGRO

NAUTICAL DISTANCES	
Bar - Rijet (S)	118 NM
Bar - Corfu / Kefirion (GR)	162 NM
Bar - Venice / Venezia (I)	167 NM
Kotor - Bar	45 NM
Kotor - Dubrovnik (HR)	63 NM
Kotor - Split (HR)	150 NM
Kotor - Venice (I)	104 NM
1 nautical mile = 1.852 km	
SEA BORDER CROSSINGS	
Port of Bar	
Port of Budva	
Port of Kotor	
Port of Tivat	
Port of Zadar	

National Tourism Organisation of Montenegro
 ME-12000 Podgorica, Marina Milosavljević 17
 Tel: +382 (0)77 100 001, info@montenegro.travel
 www.montenegro.travel

www.montenegro.travel

MONTA NEGRO

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
CRNE GORE